

Міністерство освіти і науки України  
Національний університет «Києво-Могилянська академія»  
Факультет гуманітарних наук  
освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр  
Кафедра культурологія



Курсова робота  
на тему:  
«Акультурація волонтерів Корпусу миру»

Виконала: студентка 2-го року  
навчання, напрямку підготовки: 036 -  
культурологія  
Демчишина Ольга Василівна

науковий керівник: Джулай Ю. В.  
кандидат філософських наук, доцент

Київ- 2020

Зміст	
Вступ.....	4
РОЗДІЛ I Діяльність корпусу миру:.....	7
I.1.Історія створення .....	8
I.2.Місія та цінності .....	11
I.3. Модель .....	14
I.4.Корпус миру в Україні .....	20
РОЗДІЛ II Крос-культурна психологія .....	25
I.1.Науковий метод.....	29
I.2.Вивчення культурних контактів.....	30
I.3. Моделі .....	33
РОЗДІЛ III Акультурація .....	36
I.1.Термін акультурація .....	36
I.2.Модель Беррі .....	38
I.3.Акультурація в Україні .....	40
I.3 Стратегія інтеграції .....	42
Висновки .....	44
Відповіді на опитування:.....	46
Перелік умовних скорочень .....	3
Література .....	87

## Перелік умовних скорочень

1. P2P – People-to-people diplomacy «Громадянська дипломатія»
2. AF –Africa region «Африканський регіон»
3. EMA–Europe mediterranean Asia region «Європейський Середземноморський та Азійський регіон»
4. IAP – Inter-America and Pacific Region «Міжамериканський та Тихоокеанський регіон»
5. IACCP – International Association of Cross-Cultural Psychology «Міжнародна асоціація міжкультурної психології»
6. RPCV – колишній доброволець Корпусу миру
7. IVD – International volunteering for development «Міжнаціональне волонтерство для розвитку»

## Вступ

Дана робота досліджує процес акультурації волонтерів Корпусу миру в українському культурному середовищі. Основну увагу буде приділятися вивченню стратегії, котру вони обирають при входженні в приймаючі спільноти. З'ясуванню подальших чинників, що сприяли процесу акультурації в чужому культурному середовищі. Детального розгляду будуть стосуватися аспекти відносин волонтерів у групі добровольців Корпусу миру та у групі спільноти людей, де вони працюють, що теж безпосередньо впливає на процес. Зокрема, будуть розглядатися поставлені цілі Корпусом миру під час служби, та його корпоративні цінності. Вплив здійснення запланованих довгострокових планів, як таких, що допомагають зблизитися добровольцю з приймаючою стороною крос-культурного обміну. Також, буде висвітлено, яке значення мають в процесі акультурації характеристики волонтерів, їх вплив на формування соціальних контактів та пристосування до нової культури. Також, ми хочемо визначити, який вплив на волонтерів має входження в різні соціальні структури зокрема Корпус та суспільство, де вони проходять акультурацію та зрозуміти їх взаємодію. **Зазначаємо, що дане дослідження ніяк не стосується аналізу політичної ситуації, котра склалася із США та Україною і вплив на це Корпусу миру. Також ми наголошуємо, що опитування проведене нами є аполітичним та анонімним, а дані не будуть ніде застосовуватися та публікуватися окрім цього дослідження.**

**Актуальність** цієї роботи полягає у дослідженні процесу акультурації групи волонтерів Корпусу Миру, що перебувають в Україні під час крос-культурного контакту. Достатньо велика кількість дослідників зробили вклад у полі вивчення крос-культурної психології, особливо в ХХ сторіччі. Це було зумовлено збільшенням кількості культурних контактів та зав'язків між різними культурами. Варто зазначити, що тема пристосування американців до

українського культурного середовища є малодослідженою. Також, мало досліджено є питання акультурації волонтерів Корпусу миру, так як до цього це питання не розглядали в українському контексті. Лише були здійснені та опубліковані аналітичні роботи, котрі визначали ефективність програм Корпусу миру та їх результат, американськими та українськими дослідниками з Корпусу миру.

**Об'єктом даного дослідження є акультурація волонтерів Корпусу миру, котрі приїхали й проживали від 2 до 3-х років в Україні.**

**Предметом: стратегія інтеграції добровольців Корпусу миру з урахуванням впливу останнього.**

**Мета роботи** полягає у вивченні діяльності Корпусу миру та його вплив на міжкультурний контакт американців з культурою приймаючої країни, що сприяє вибору однієї зі стратегій акультурації волонтерів корпусу миру в Україні. А також детальному розгляді стратегії інтеграції, як такої, що зумовлена місією, цінностями та завданнями незалежного федерального агентства США. **Беручи до уваги умови в яких поміщається індивід в нову культуру, можна висунути гіпотезу, що швидше за все він обирає модель інтеграції. В даній роботі ми спростуємо або підтвердимо цю тезу або спростувати, базуючись на емпіричних даних.**

Дана робота ставить перед собою **такі завдання:**

1. Описати діяльність та створення Корпусу миру при департаменті США. Згадати передумови утворення волонтерського руху, розглянути його як миротворчий проєкт.

2. Розглянути крос-культурну психологію. Вивчення акультураційного стресу, культурного шоку, культурного контакту в її парадигмі.

2. Визначити, яка з розглянутих моделей акультурації найкраще підходить для дослідження процесу культурного контакту волонтерів в Україні.

3. Визначити, чи впливала робота у Корпусі миру, ідея організації, цінності, місія на позитивний досвід перебування на службі добровольця та в кінцевому результаті вибору інтегративної стратегії.

5. Підтвердити даними дослідження правдивість висунутої вище тези про вибір стратегії інтеграції як такої, що зумовлена службою в Корпусі миру.

Охарактеризовуючи **хронологічні рамки**, ця робота досліджує групу людей, котрі перебували на службі протягом 2-х років або більше, тобто культурний контакт вважається нами короткотривалим.

**Методологія:** теорія акультурації Бері.

**Методом дослідження було вибрано:** опитувальник «self-report questionnaires» для визначення стратегії акультурації Берії та порівняльний метод. Також застосовувалися емпіричні дані дослідників із Корпусу миру.

**Основні концептуальні поняття:** акультурація, крос-культурний обмін, міжкультурні контакти, громадянська дипломатія, культурний шок, інтеграція, крос-культурна психологія, між культурна психологія, P2P дипломатія, IVD, акультурація психологічна.

Дана робота містить у собі вступ розділи висновки список літератури та розшифровку питань з опитувальника добровольців й додатки.

## РОЗДІЛ I Діяльність корпусу миру:

Як зазначено на офіційному сайті, Корпус миру —це федеральне урядове агентство США, яке займається побудовою та підтримкою відносин із глобальними громадами завдяки службі наших відданих волонтерів.<sup>1</sup> Корпус миру працює з державами, які уклали угоду в співпраці. За даними на 2018 рік, волонтери перебували на службі у 61 нації. Засноване у 1961 році Кеннеді, агентство ставить низку цілей, які мають сприяти розвитку та добробуту в усьому світі. Воно є незалежним та аполітичним.

Програми, які фінансуються Корпусом миру можна розмежувати на дві основні:

1. Звичайна програма Корпусу миру.
2. Корпус миру у відповідь.

Перша, це – традиційна програма, яка складається із 24 місяців служби та трьох місяців вивчення мови й культурних особливостей регіону. Друга була представлена, як ініціатива Корпусом миру у 1996 році, що полягала у екстреній реакції та допомозі. У цій програмі залучаються колишні добровольці (RPCV), починаючи з 2012 професіонали, що не були на службі. Перебування на ній можуть бути короткостроковими починаючи від 3-х місяців до одного року, за цей час волонтери надають гуманітарну допомогу потерпілим від лиха, допомагають розвиватися громадам та неурядовим організаціям.

Програми Корпусу миру надають допомогу: «сільському господарству, в економічному розвитку, розвитку молоді, охороні здоров'я (програми з ВІЛ / СНІД) й освіти.»<sup>2</sup>

Розглядаючи можливі позиції закордоном, Корпус миру пропонує широкий вибір у трьох регіонах : Африка; Європа, Середземномор'я та Азія;

---

<sup>1</sup> Ukraine - Peace Corps. [електронне джерело] URL:<https://www.peacecorps.gov/ukraine/>

<sup>2</sup> The Peace Corps: Overview and Issues Congressional Research Service.Updated June 26, 2019[електронне джерело] URL: <https://fas.org/sqp/crs/misc/RS21168.pdf> с.6

сюди додаються також Міжамериканський та Тихоокеанський регіон. див. додаток2)

Велика кількість волонтерів працюють у Африканському регіоні. Країни, котрі мають найбільше число добровольців це: «Україна, Замбія, Сенегал, Мозамбік, Танзанія, Парагвай, Марокко та Панама.»<sup>3</sup> «див. додаток» Якщо говорити про Близький Схід та Північну Африку, то робота в цих країнах волонтерів часто пов'язана зі сприятливою політичною ситуацією. За приклад можна взяти кейс з Росією, так після візиту Обами і налагодження стосунків корпус миру здійснював певний час роботу. Здебільшого програми відновлюються чи скасовуються через наявність або відсутність військового конфлікту.

Отже, добровольці працюють в країнах, які відносяться до тих, що розвиваються. Штати пропонують допомогу кваліфікованими працівниками, котрі займаються як інтелектуальною так і фізичною діяльністю, заради покращення ситуації в регіону, котрий співпрацює із США

### I.1. Історія створення

У цьому розділі, звертаючись до вже зроблених історичних досліджень, стає зрозуміло, що цей проєкт має доволі довгу історію. Передумови його підтримки серед молодих виборців Кеннеді можуть бути пов'язані із цінностями американського соціуму, які зародилися ще часів протестантських колоній та стали важливими для майбутніх волонтерів, які виростили за часів холодної війни. Швидко оглянувши історичне тло, ми спробуємо схарактеризувати процес формування передумов формування Корпусу миру. Також гадаємо завдання, які Корпус ставить перед добровольцями. Спробуємо визначити витоки, сформулювати всесвітню місію Корпусу миру та розглянемо його як проєкт.

Світовий порядок категорично став відрізнятися після подій Другої світової війни. Утворилася біполярна система між США та СРСР. Так завдяки

---

<sup>3</sup> The Peace Corps: Overview and Issues. С.3

фінансовій підтримці Радянський союз утворив блок дружніх держав, котрі були під політичним та економічним контролем комуністи. Сполучені Штати своєю чергою намагалися отримати перевагу в країнах Європи за допомогою декількох програм повоєнної допомоги, наприклад плану Маршала. Також, заручившись допомогою Британії США намагалося не дати поширити вплив комуністів на режими країн Центральної та Південно-Східної Європи. Ще однією зоною зіткнень політичних інтересів двох наддержав були країни Латинської Америки. Після загострення ситуації, тої ж кубинської революції, американці відкрили декілька програм фінансової допомоги, котрі б сприяли розвитку регіону. Однією із програм був й Корпус Миру, котрий мав підтримувати громади. Але ми говоримо не лише про допомогу постраждалим у відбудові, можливості використати запропоновані американцями способи розвитку аграрного чи економічного секторів. Припускаємо, що діяльність волонтерів можна віднести до народної дипломатії «People-to-people diplomacy». Тобто, за визначенням оксфордського словника «транснаціональної стратегії вирішення конфліктів, в основі якої лежить роль, котру можуть зіграти приватні особи в пом'якшенні ворожих міждержавних відносин.»<sup>4</sup> Так, у зовнішній політиці, як наслідок аполітичної взаємодії із групами місцевого населення, така діяльність має запобігати та розв'язувати низку конфліктів, котрі пов'язані з незадоволенням широких мас та утворенням тоталітарних режимів. А також сприяти формуванню реального, а не викривленого пропагандою інших країн обличчя американців.

В рамках парадигми світомиротворення IVD займає чільне місце, так як вибудовує партнерські відносини між різними учасниками. Так, дослідник Інтон-Кемпбелл зазначає, що напрям розвитку, використання вбудованих контактів для вирішення проблем між спільнотами, показує сильний потенціал загалом в

---

<sup>4</sup> People-to-People Diplomacy. The Oxford International Encyclopedia of Peace. Edited by Nigel J. Young. 2010 [електронне джерело]  
URL: <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780195334685.001.0001/acref-9780195334685-e-564>

області світобудови<sup>5</sup>. Діяльність волонтерів Корпусу миру дослідники волонтерських рухів у світотворенні визначають як інший підхід у дипломатії, що спрямований у першу чергу на вибудовування дружніх відносин через руйнування упереджень, культурних стереотипів. Така дипломатія працює вічна-віч, а не через звичайну систему міжнародної дипломатії чи бізнес-дипломатії. Громадянська дипломатія створює вплив на найнижчому рівні тим самим утворює суб'єкти впливу, які можуть навчати та створювати еліту. Підсумовуючи, міжнародна дипломатія містить у собі такий важливий компонент як громадянське суспільство. Дії в полі громади безпосередньо пов'язані з національним та міжнародним світом у рамках моделі світобудови для розбудови миру в межах країни та світу.<sup>6</sup>

Поглянувши на нинішню ситуацію можна чітко ідентифікувати холодні і гарячі зони взаємодії США із країнами. Так, із загостренням відносин із Росією Корпус миру не дійсний у цій державі, як одна із міжнародних програм. Припускаємо, що натомість ситуація з Україною має зворотне відображення на те, яким чином змінюється тут діяльність. Через зацікавлення уряду України у співпраці і в певній мірі через сильний вплив комуністичної системи, число волонтерів тут одне із найбільших, а регіони, котрі ще раніше були небезпечними для роботи волонтерів, через можливе вторгнення агресора, знову відкриваються.

Отже, із вищезгаданого можна зробити висновок, що створення державного агентства було зумовлено зовнішньою політикою Сполучених Штатів другої половини ХХ сторіччя. Корпус миру шляхом своєї безпосередньої взаємодії із місцевим населенням, допомагав постраждалим та представляв країну на нижчих прошарках населення. Так звана IVD чи P2P дипломатія мала розширити сфери впливу на постколоніальні країни, зменшувати агресивне та

---

<sup>5</sup> Inton-Campbell, J. M. Putting Peace Back Into the Peace Corps: Restoring International Volunteering for Development as a Peacebuilding Modality. *Journal of Peacebuilding & Development*. 15(1), 61–74. 2020

<sup>6</sup> Inton-Campbell, J. M. Putting Peace Back Into the Peace Corps

упереджене ставлення до недомінантної групи добровольців американців. Що загалом сприяло б миру у світі.

## I.2. Місія та цінності

Цінності – це те, що об'єднує велику кількість як і працівників Корпусу миру так добровольців після закінчення служби й що перебувають на ній. Адже вони «Формують і спрямовують рішення на всіх рівнях агентства і є частиною «Стратегічного фінансового плану на рік»»

### Головні цінності:

Розглянувши офіційні документи Корпусу миру, зокрема, завдяки стратегічному планові на 2018-2022 роки виділяємо 5 основних цінностей: Благополуччя добровольців (Volunteer Well-Being); Якість і результативність (Quality and Impact); Прихильність національній службі (Commitment to National Service); Різноманітність і інклюзивність (Diversity and Inclusion); Обґрунтовані рішення (Evidence-Based Decision); Інновації (Innovation).

Детальніше, кожна із основних цінностей має таке пояснення:

1. «Благополуччя добровольців (Volunteer Well-Being): «Корпус миру працює над тим, щоб забезпечити кожному добровольцю безпечне, здорове і продуктивне обслуговування. Безпека, фізичне та емоційне здоров'я волонтерів є головними пріоритетами агентства.» Корпус миру фінансує широку програму захисту здоров'я добровольців.

2. Якість і результативність (Quality and Impact):. Корпус Миру проводить якісні поліпшення для зміцнення його програми при збереженні глобальної присутності

3. Зобов'язання перед державною службою (Commitment to National Service): Корпус миру прагне розширити можливості американців служити своїй країні, добровільно проводячи час за кордоном в служінні іншим і продовжувати цю прихильність служінню після їх повернення.

4. Різноманітність і інтеграція (Diversity and Inclusion): Корпус миру активно підтримує культуру інтеграції, що охоплює різноманітність - від

багатого розмаїття Америки до неймовірного різноманіття країн, в яких працюють волонтери.

5. Рішення, засновані на фактичних даних(Evidence-Based Decisions): Корпус миру використовує високоякісні дані і фактичні дані, щоб зосередити ресурси на пріоритетах установ, інформувати про поліпшення роботи як на місцях, так і в штаб-квартирі, а також сприяти інституційному навчання.

6. Інновації (Innovation): Корпус миру використовує інноваційні підходи та технології для вирішення як постійних, так і виникають оперативних завдань і просування місцевого розвитку.»<sup>7</sup>

Розглянувши головні задачі, ми можемо краще зрозуміти напрямки діяльності та безпосередньо місію організації.

Основні задачі, які ставить Корпус Миру перед волонтерами:

«(1) допомогти народам зацікавлених країн в задоволенні їхніх потреб кваліфікованими жінками та чоловіками;

(2) сприяти кращому розумінню американців з боку народів, які користуються послугами ;

(3) допомогти покращити розуміння інших народів з боку американців.»<sup>8</sup>

Варто не забувати, що перебуваючи в іншій країні, громадяни США є репрезентативним обличчям своєї нації. Саме після знайомства з місцевими, які інколи вперше бачать іноземців, відбувається формування першого враження, підтвердження та закріплення хороших чи поганих стереотипів, а також обмін знаннями, досвідом та найголовніше цінностями. Мова іде про терпимість, пошану до свободи, волевиявлення. Отже, ми говоримо про те, що волонтери

---

<sup>7</sup> FY 2020 Annual Performance Plan and FY 2018 [електронне джерело]

URL:[https://files.peacecorps.gov/documents/open-government/FY\\_2020\\_Annual\\_Performance\\_Plan\\_and\\_FY\\_2018\\_Annual\\_Performance\\_Report.pdf](https://files.peacecorps.gov/documents/open-government/FY_2020_Annual_Performance_Plan_and_FY_2018_Annual_Performance_Report.pdf) Теж саме, що і...

<sup>8</sup> President Kennedy establishes the Peace Corps.[електронне джерело] URL:

<https://www.history.com/this-day-in-history/peace-corps-established>

поширюють, у першу чергу, демократичні та ліберальні цінності. А стати прикладом для наслідування хороших рис американського народу бере собі за мету кожний американець, який перебуває на службі Корпусу Миру, а саме: «відкритість, сильна трудова етика, відданість службі, одночасно оптимістичний та прагматичний підхід до вирішення проблем»<sup>9</sup>, Під час служби люди пристосовуються до приймаючої сторони, в плані побуту, мови, звичок, але цей контакт не є одностороннім. Постійно спілкуючись, ділячись досвідом, культурою, вибудовуючи нові контакти, волонтер створює правдиву оцінку, з боку оточуючих про себе як про американця, що не базується на упередженнях. Таке враження виходить за рамки стереотипів, є більш ґрунтовним на шляху до розуміння двох культур. Як бачимо така взаємодія впливає із 3х здач, які ставить Корпус миру перед добровольцями. Припускаємо, що вищезазначені цінності та цілі впливають на модель запропоновану дослідниками Корпусу миру, що проводили аналітику ефективності волонтерів Корпусу миру. Де успішна діяльність добровольців, тобто та, яка реалізовує цілі та місію впливає на формування «моделі інтеграції та вибудови стосунків», що у свою чергу дає позитивний ефект розвитку громади та суспільства приймаючої країни. А фінансові ресурси, які виділяє США потрапляють до тих, хто потребує допомогу, через посередництво локальних американців. Розвиток у свою чергу розуміється як «будь-який процес, який просуває гідність народу і їх здатність покращувати своє власне життя». <sup>10</sup>

Отже, як бачимо, основні цінності та місія тісно переплетені з діяльністю Корпусу миру. Успішне їх виконання означає, що волонтер інтегрувався в громаду, де проживає.

---

<sup>9</sup> The Impact of Peace Corps Service on Host Communities and Host Country Perceptions of Americans - Peace Corps. С.17[електронне джерело]

URL:[https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/impact\\_of\\_PC\\_service.pdf](https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/impact_of_PC_service.pdf)

<sup>10</sup> Janet Kerley, Susan Jenkins. Office of Strategic Information, Research and Planning. The Impact of Peace Corps Service on Host Communities and Host Country Perceptions of Americans. June 2010.1-24. С.3.

URL: [https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/impact\\_of\\_PC\\_service.pdf](https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/impact_of_PC_service.pdf)

### I.3. Модель

Соціальна психологія виділяє поняття групових контактів «intergroup contact», як таких, що дозволяють зменшити рівень упередження та ненависті між двома культурами. Оглянувши публікації Корпусу миру щодо діяльності можна знайти декілька емпіричних аналізів. Почнемо з того, що в одній із аналітичних робіт, яка вивчає вплив організації на приймаючі країни висувається гіпотеза ефективною чи іншими словами успішної взаємодії між представниками двох культур. Ця «Модель розвитку Корпусу миру» описана в публікації «Вплив служби Корпусу миру на приймаючу громаду і сприйняття американцями приймаючої країни» «полягає в інтенсивному і довгостроковому контакті між волонтерами Корпусу миру і місцевими партнерами, та веде до інтеграції спільноти і, отже, до кращого розуміння і більш позитивному думку людей зі Сполучених Штатів серед окремих осіб з якими живуть і працюють волонтери»<sup>11</sup>. Проте випадки позитивної взаємодії між ворожими групами після II світової були досліджені і раніше, що дало можливість дослідникам вивчати розвиток миротворення. За спостереженнями Гальтунга, тематичний аналіз виявив формування міжнаціонального волонтерства для розвитку (International volunteering for development )IVD, що керується шістьма парадигми миробудівництва: культурний світ, антимілітаризм, розвиток як мирободування, громадянська дипломатія, міжгрупові контакти і мирне виховання.<sup>12</sup> Крос-культурні контакти Корпусу миру ми можемо визначити, як такий, що розгортаються в парадигмі громадянської дипломатії. А це в свою чергу впливає на якість та розвиток міжкультурного контакту двох груп.

Данні досліджень Корпусу Миру показують, що безпосередній соціальний контакт корелюється з кращим розумінням, а воно в свою чергу із покращенням думки та створенням нових цінностей. Ключовим елементом в інтегруючій моделі добровольців є соціальні контакти, які є непрямими показниками

---

<sup>11</sup> Janet Kerley, Susan Jenkins. Office of Strategic Information, Research and Planning. The Impact of Peace Corps Service on Host Communities and Host Country Perceptions of Americans. June 2010.1-24. С.3. URL: [https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/impact\\_of\\_PC\\_service.pdf](https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/impact_of_PC_service.pdf)

<sup>12</sup> Inton-Campbell, J. M. *Putting Peace Back Into the Peace Corps*.2019.p4

інтеграції. Волонтери, які інтегрувалися, відіграють важливу роль посередників між спільнотою та технічними ресурсами. Таким чином Корпус Миру розвиває організації «громадські організації» та відомства «державні відомства, установи» приймаючої сторони, допомагаючи фінансуванням.

Підсумовуємо, що ми можемо розглядати контакт волонтерів Корпусу миру в одній із миротворчих парадигм, а саме громадської дипломатії.

#### I.4 Розбудова миру

Повертаючись до позитивних рис американців та розмірковуючи над місією та цінностями, що несе Корпус Миру. Особливо те, що стосується кращого розуміння американців приймаючою стороною, варто звернутися до моделей поведінки, які сформувалися завдяки так званій протестантській етиці за Максом Вебером. У своїй книзі він згадує релігійний аспект, як один із факторів формування працелюбної нації. Звичайно він не є єдиним із тих чинників, що могли вплинути на становлення модернізованого та раціонального суспільства. На думку вченого «саме завдяки новому укладу і системі цінностей, що Вебер і назве протестантською етикою, був вироблений новий життєвий стиль і тип поведінки. Так звана «внутрішня аскеза», яка характерна для протестантського укладу, була тим самим засобом виховання нової особистості.»<sup>13</sup> А ця нова особистість у свою чергу була вже частиною системи суспільства, де працевлаштування базується на формальній найманій праці, існує раціональний розрахунок та інші атрибути капіталізму. Проте критики Вебера на зовсім розділяють його позицію з приводу протестантської релігії як ключового фактора формування капіталістичного укладу життя. Так Фанфані зазначає «що не протестантська етика стала причиною капіталізму, а навпаки багато протестантів були змушені залишити країни з католицькою вірою, щоб

---

<sup>13</sup> Е. А. Аргунова РАБОТА МАКСА ВЕБЕРА «ПРОТЕСТАНТСКАЯ ЭТИКА И ДУХ КАПИТАЛИЗМА» В СВЕТЕ КРИТИКИ. ФАКУЛЬТЕТ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ КОММУНИКАЦИЙ. 2015. URL: <http://elib.bsu.by/bitstream/123456789/150889/1/183-187.pdf>

уникнути переслідування. Це призвело до збільшення інтернаціоналізму - міжнародної солідарності робітників, трудящих різних націй і рас, яка є елементом капіталістичної ментальності.»<sup>14</sup>

Безумовно релігія була важливим чинником у формуванні певних засад американського суспільства, його світогляду. Можна висунути припущення, що місіонерська діяльність та відмова від благ частково вплинула на сприйняття волонтерства сучасними американцями та вибудови їхніх позитивних культурних особливостей, таких як працьовитість чи трудова етика. І це побічно відобразилося на хорошому сприйнятті молоді передвиборчої кампанії Кеннеді, а саме подальшого вступу до створеного Корпусу миру та репрезентації цих якостей.

Як відомо, братство Квakerів мало значний вплив в Північній Америці, воно організовувало місіонерські місії з метою поширення релігійних засад свого вчення, допомагає знедоленим. Брацтво виникло із протестантських угруповань, що відділилися від Англiканської церкви у 17 столітті. Їх вплив широко розповсюдився як у межах Великої Британії так і поза нею. Вчення було у першу чергу спрямоване на власне розуміння та трактування приписів Божих, що мали на меті створити новий діалог між людиною та Богом без посередника. «За соціальним маркером до товариства могли примкнути усі бажаючі, тому серед проповідників можна знайти велику кількість жінок. Квakerи мали вести праведний спосіб життя, подібно Христу нести справедливість, любов та мир. Члени товариства займалися філантропією, відмовилися підтримувати військові компанії, не приймали рабства, виступали за соціальну рівність.»<sup>15</sup>

Отже, концепція пасторства була однією з традицій, що набула поширення серед спільноти американців. «Прибічники руху оголошувалися такими, що мають нести боже благословення тим, кому поталанило у житті менше. Книга

---

<sup>14</sup> Там само

Ендрю Карнегі «Євангельське багатство» просто укріпила цю точку зору американців серед читачів.»<sup>16</sup> Важливу роль також відіграло Американське товариство миру, яке виступало проти війни серед інших країн та прагнуло компенсувати збитки через воєнну розруху, повернути комфортне життя й процвітання. Було опубліковано багато антивоєнних праць, які закликали змінити героїзм на прагнення припинення війни. Зокрема Джейн Адамс у своїй книзі «Нові ідеї миру» звертає увагу на припинення гострого конфлікту між різними націоналістично налаштованими групами по мірі того як вони навчаються жити та співіснувати разом. Варто зазначити, що уявлення про досягнення миру відзначалися сильним ідеалізмом притаманним тогочасним активістським рухам. Подібне ідеальне прагнення залишило свій відбиток у сьогочасному Корпусі миру, на думку деяких дослідників, як реалізованому утопічному проєкті.

Якщо говорити про ініціативу мирного врегулювання від уряду США, то варто згадати ініціативи, що були обумовлені вкладником конституції США Вашингтоном у циркулярі 1873р, стосовно створення Конгресом спеціального відділу, який би відповідав за мирні питання. Проте створення органу, відповідального за розбудову міжнародного розвитку стало можливим лише у 1961 році з підписанням законопроєкту Кеннеді про становлення федерального урядового агентства при державному Департаменті США, так власне утворився Корпус миру. Йому передували декілька проєктів, які були зумовлені реакцією суспільства щодо військових конфліктів на території Європи. Події першої світової зумовили пожвавлення дискусії з приводу створення національного агентства для врегулювання миру. З 1920 х років США веде відкриту зовнішню політику, яка передбачала становлення американців, як гарантів та ініціаторів світового спокою. За ініціативи сенатора Метью Нілі було висунуто пропозицію про створення федерального Департаменту миру. Проте через ймовірність втручання США у новий військовий конфлікт, реалізація

---

<sup>16</sup> The Peace Corps: Overview and Issues Updated June 26, 2019.p.11.

URL:<https://fas.org/sgp/crs/misc/RS21168.pdf>

задумки стала можливою лише після II Світової війни. Починаючи з 1935 року було подано велику кількість законопроектів направлених на мирне врегулювання. Але знову ж США спрямовувало основні сили на розбудову внутрішньої економіки задля процвітання країни та зміцнення зовнішніх позицій. По мірі загострення холодної війни, було зроблено низку кроків з боку США. У 1955 р Ейзенхауер ініціював створення позиції спеціального помічника з питань роззброєння, проте це не означало початок абсолютно мирної зовнішньої політики, а швидше розподіл контролю над великим військовим арсеналом. Починаючи з 1961 року Джон Фіцджеральд Кеннеді «молодший» розпочав роботу над створенням «Arms Control and Disarmament Agency» (ACDA), незалежного агентства, яке б здійснювало врегулювання в області відносин пов'язаних з роззброєнням, здійснювало контроль над пропагандою, вела домовленості між конфліктними сторонами, регулярно здійснювала контроль над етапами роззброєння задля національної безпеки США. Через ACDA мала здійснюватися участь Сполучених Штатів Америки в міжнародних системах контролю над процесом мілітаризації та демілітаризації. Проте новоутворений орган повністю підпорядковувався інтересам Департаменту, був сильно політизований. Тому прибічники ідеї організації незалежного агентства Миру спробували знову відродити проект, що ставив на меті врегулювання конфліктів без застосування зброї. Сенатори Венс та Хартке внесли законопроекти про створення Агентства миру, Корпусу миру, Агентства з міжнародного розвитку, ACDA були поставлені на розгляд. Додатково висувалася ініціатива зі створення незалежної Академії миру, спільного комітету Конгресу з питань миру та міжнародної співпраці.

22 вересня 1961 року Кеннеді підписав закон Конгреса про створення Корпусу миру на постійній основі, його основні цілі полягали в налагодження дружніх стосунків у всьому світі, це здійснювалося через допомогу в навчанні жителів країн, які зацікавлені у співпраці. Загалом діяльність мала сприяти

кращому розумінню американців приймаючою стороною та американців приймаючу сторону.<sup>17</sup>

Ініціатива зі створення Корпусу Миру припадає на кінець передвиборчої кампанії Кеннеді. Під час інавгурації президент зазначив у промові, що обіцяє допомогти біднякам цього світу та закликав народ зробити свій особистий вклад у розбудову США. 20 січня 1961 року 35 обранець виголосив: «Тим народам, які живуть в хижинах і селищах половина земної кулі, котрі намагаються розірвати окови масових страждань ми зобов'язуємося прикласти всі зусилля, щоб допомогти їм та допомогти собі у будь-який час, не через те, що можуть чинити комуністи, не через те, що ми шукаємо їх голосу, а через те, що це правильно. Не запитуйте, що країна може зробити для вас, запитайте, що ви можете зробити для своєї країни»<sup>18</sup> Проте варто розуміти, що незважаючи на всю патетичність промов Кеннеді, проекти створені разом з Корпусом миру, були своєрідною відповіддю та зброєю проти комуністичної ідеології й впливу на країни третього світу з боку блоку комуністичних країн. Припускаємо, що вони мали і мають сприяти об'єднанню різних політичних блоків, проте без насильницького протистояння, а шляхом так званої народної дипломатії.

Отже, Корпус миру можна вважати реалізованою ідеєю миротворчого та миробудівничого проекту, котрий розвивається в рамках громадянської дипломатії. Передумови його формування були закладені під час становлення американського суспільства, а каталізатором для утворення стала політична ситуація, котра склалася в другій половині ХХ сторіччя. Підсумовуємо, що агентство для результативної Р2Р дипломатії використовує так звану інтегративну модель Корпусу миру, через що косвено покращуються політичні відносини із країною партнером

---

<sup>17</sup> Там само

<sup>18</sup> Там само

#### I.4. Корпус миру в Україні

Як уже було згадано, Корпус миру – незалежне федеральне агентство уряду США, котре почало роботу з 1 березня 1961 року. У загальному розумінні це – гуманітарна організація, яка відправляє добровольців у різні країни для надання допомоги. Корпус миру США в Україні було засновано 1992 року, коли Президент України Леонід Кравчук і Президент США Джордж Буш підписали двосторонню угоду про початок діяльності Корпусу миру США в Україні. Відтоді Корпус миру співпрацював з багатьма як державними та і неурядовими організаціями. Сприяв поширенню знань та обізнаності з приводу лікуванню та протидії ВІЛ/СНІД захворювань, допомагав розширювати навички комунікації англійською мовою, піднімав теми толерантності та терпимості до секс меншин, а також сприяв формуванню свідомої демократичної молоді. В державному секторі, допомагав розвиватися установам, покращувати зв'язок із громадою, місцевими активістами.

Якщо говорити про Україну як країну, що розвивається, то волонтери тут працюють із розвитком суспільства, їх вплив у першу чергу здійснюватися в інтелектуальній сфері та спрямований на зашкарублість світогляду. Як уже було зазначено співпраця ведеться з 1992 та донині. Відкликання добровольців відбулося всього декілька разів, під час конфлікту із Росією<sup>19</sup>. та пандемії коронавірусу, коли була потенційна загроза їхньому життю. Загалом, волонтери працюють у трьох напрямках: Community Youth Development Specialist, Community Youth Worker, Secondary Education – TEFL/English Teaching.

Розглянемо детальніше комунікацію корпусу миру, адже вона безпосередньо впливає на стосунки котрі складаються у волонтера з громадою.

---

<sup>19</sup>The Peace Corps: Overview and Issues Updated June 26, 2019.p.11.

URL:<https://fas.org/sgp/crs/misc/RS21168.pdf>

Гарно налагоджена комунікація в громаді допомагає ефективному здійсненню поставлених цілей, які безпосередньо пов'язані із розвитком общини. Громада, що має добре розвинену структуру швидко відкидає та запозичує нові цінності, знаходить потрібний інструментарій на шляху до суспільного добробуту. Якщо розглядати розвиток спільноти, то чим більше вона здатна застосувати власних ресурсів, тим ефективніший її розвиток. Це можуть бути як матеріальні та нематеріальні ресурси.

Під час своєї служби волонтери Корпусу Миру працюють в декількох напрямках спрямованих на роботу з молоддю в ГО та покращенню викладання англійської як другої іноземної в закладах середньої та вищої освіти. Для ефективної комунікації волонтери вивчають українську під час спеціальних тренінгів та безпосередньо у процесі спілкування з членами приймаючої сім'ї.

Прилетівши до приймаючої країни добровольці отримують різноманітні знання протягом інтенсивних тренінгів від Корпусу Миру, що тривають 8-12 тижнів і сприяють підготовці до того моменту, як вони потрапляють у регіон та громаду, де будуть проживати під час своєї служби. Отримавши місце свого подальшого знаходження, волонтерів селять у приймаючі родини для кращого ознайомлення з культурою та місцевими традиціями, мовою регіону.

Лева частка служби добровольців припадає на співпрацю з колегою з приймаючої країни «counterpart», яким американці допомагають виконувати різноманітні завдання, тобто є певний перелік потреб за яким відбирають кваліфікованого волонтера, який би міг надати консультацію у реалізації проєкту чи покращенню роботи української сторони, що подала заявку на нього до Корпусу Миру. Іншим завданням для американців є покращення комунікації між різними громадами, тому часто відбуваються тренінги, де «counterpart» та волонтер можуть навчатися потрібним навичкам для реалізації планів, а також знайомитися з іншими ініціативними людьми й на ділі мати можливість співпрацювати. Також, вони допомагають організувати різні навчальні англійські табори (camp GLOW, camp model UN, Camp Heal, Camp WILD), де працюють з іншими волонтерами, як і американцями так, і українцями.

Інформація, яка подається, викладається в простій та зрозумілій формі, тому легко засвоюється й впливає на подальшу поведінку та переосмислення різних сфер життя підлітків. Часто добровольці працюють в незручних умовах для життя, мають ризик захворіти туберкульозом чи іншими захворюваннями. Тому як і в Україні так і в інших державах діє програма з підтримки здоров'я, яка включає в себе систематичні огляди та можливість отримати невідкладну допомогу або лікування.

Окрім соціального статусу і поваги з боку суспільства американці отримують соціальний ліфт. Як зазначалося раніше одна із цінностей Корпусу миру є служіння державі, яка в свою чергу пропонує підтримку після закінчення терміну перебування. Часто під час повернення добровольцям складно знову звикнути до рідного оточення і минулого способу життя, велика кількість продуктів у супермаркеті порівняно із скупим вибором продовольства в приймаючій країні може викликати дискомфорт, стрес як і інакший спосіб пересування чи манери спілкуватися з оточуючими. Ці та низка інших факторів викликають повторний культурний шок. Також, волонтери стають фактично соціально незахищеними, адже після повернення не мають роботи, а також перебувають не в найкращому психологічному стані. Тому Корпус миру створив програму перебудови із мінімальними виплатами після повернення, медичним страхуванням, а також можливістю працевлаштуватися як в державному так і в громадському секторі. «Неконкурентное право (NCE): NCE дозволяє федеральним агентствам наймати добровольців без проходження конкурсного процесу найму на строк до 12 місяців після завершення роботи волонтера»<sup>20</sup> З цього можемо зробити висновок, що волонтерство не переживається добровольцями як стан скрути, а навпаки може використовуватися, як можливість покращити свій соціальний статус. Здобути важливі навички в комунікації та вирішенні конфліктів. Шляхом реалізації програм від Корпусу миру стати представником своєї країни і допомогти покращити ситуацію в регіоні.

---

<sup>20</sup> The Peace Corps: Overview and Issues.p14

Важливим питанням в дослідженні діяльності Корпусу Миру є результати взаємодії на приймаюче суспільство. Корпус миру проводить серію досліджень, щоб визначити вплив добровольців на досягнення цілей агентства, таких як розвитку місцевого потенціалу та кращого розуміння місцевих американцями, а їх ними.<sup>21</sup> Результати низки досліджень дають загальне розуміння впливу на приймаючу сторону, ці дослідження здебільшого розглядають українців. Котрі жили чи працювали з волонтерами пліч-о-пліч. В даній роботі ми розглянемо результати, котрі опублікувала дослідницька американсько-українська група при аналізі інтерв'ю 161 респондента з 20 громад. Розглянемо результати, що були представлені по TEFL «teaching English as foreign language». Мета, яка ставить перед собою ця програма полягає в покращенні навичок, як і викладачів так, і учнів, через інтерактивне навчання та методи, сприяти самотійному мисленню та рішенню проблем англійською мовою.<sup>22</sup> Отож, як результат взаємодії покращення навичок володіння мови відчуло 95 відсотків. 91 відсоток запозичив інтерактивні методи викладання матеріалу та навчання, котрі спрямовані на учня. Велика кількість опитаних вказала на краще усвідомлення мети, котру хочуть досягти. Учні покращили свою шкільну успішність. Збільшилася ресурсні центри та бібліотеки. Отже, як бачимо, за емпіричними даними програма мала позитивний вплив, адже покращила потенціал приймаючої спільноти, їхні професійні навички. Також, варто згадати результатами, котрі пов'язані зі зміною сприйняття американців українцями. До безпосереднього контакту більшість приймаючого населення знало про США з телебачення та фільмів. «Українські респонденти одночасно описували американців як освічених, практичних, прямолінійних, а також неохайний, безвідповідальний,

---

<sup>21</sup>Ukraine Host Country Impact Study - Peace Corps  
URL:[https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/PC\\_Ukraine\\_Summary\\_Report.pdf?\\_ga=2.83544339.428175789.1590932156-378577789.1590932156](https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/PC_Ukraine_Summary_Report.pdf?_ga=2.83544339.428175789.1590932156-378577789.1590932156)

<sup>22</sup> Там само

жадібний і зарозумілий.»<sup>23</sup>Значна кількість усвідомлювала, що низка стереотипів склалася за радянської доби. Після особистого знайомства з американцями. Українці охарактеризували останніх як «корисних, доброзичливих, відповідальних, відкритих, добрих, і працьовитих.»<sup>24</sup>Люди, котрі працювали з волонтерами або спілкувалися стали «більш акуратними на роботі, більш терплячими до студентів, більш чесними в їх оцінці, більш відданими завершуючи свою роботу вчасно, більш орієнтовану на результати, впевнено та організовано.»<sup>25</sup> Таким чином ми бачимо, що Корпус миру з успіхом виконує три поставлені цілі шляхом реалізації програм, котрі допомагають українцям із устаткуванням, покращують їхні професійні навички, та допомагають зрозуміти краще американцями українців, а українців американцями. Тому, коли волонтер інтегрується в спільноту він реалізовує себе, а ситуація покращується в культурному й робочому аспектах зі збільшенням потенціалу громади.

Підсумовуючи, ми з'ясували, що волонтер, котрий інтегрувався в громаду, позитивно впливає на приймаючу спільноту, покращується ситуація на рівні технічного забезпечення, розумінні іншої культури, володіння англійською мовою. Тобто емпіричні дані дослідників корпусу миру сигналізують про позитивні зміни в групі людей, котрі потрапляють у сферу діяльності Корпусу Миру.

---

<sup>23</sup> PC\_Ukraine\_Summary\_Report

URL:[https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/PC\\_Ukraine\\_Summary\\_Report.pdf?\\_ga=2.83544339.428175789.1590932156-378577789.1590932156](https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/PC_Ukraine_Summary_Report.pdf?_ga=2.83544339.428175789.1590932156-378577789.1590932156) )

<sup>24</sup> Там само

<sup>25</sup> Там само

## РОЗДІЛ II Крос-культурна психологія

Гілка психології, про яку ітиме мова в цьому розділі завдячує своєму виникненню дослідниками психології, соціології, культурної антропології та ін., що мали безпосереднє зацікавлення у вивченні взаємодії культур, культурних контактів і їх міжкультурних аспектів, впливу культури як на одну людину так і на групу. Так, Ягода пише, що ще донедавна крос-культурна психологія була нерозвиненою методологічною та теоретичною системою психології. Нині крос-культурна психологія, як одне із відгалужень психології, має сформований понятійний апарат, концептуальні та методологічні доробки, широке поле дослідження завдяки своїй міждисциплінарності. А також розвинену спільноту дослідників, ілюстративним прикладом є ІАССР. Варто зазначити що, крос-культурна психологія набуває все більш популярності через невідворотні процеси глобалізації. Її вважають перспективною галуззю для зростання та розвитку. Зокрема можна знайти велику кількість досліджень з прикладної крос-культурної психології, які намагаються знайти рішення викликам пов'язаним із індустріалізацією, глобалізаційними процесами. Так, наприклад, проблеми маркетингу, бізнесу, туризму, організаційні моменти роботи по оптимізації у великих різнокультурних корпораціях є полем дослідження прикладної крос-культурної психології. Що ж до становлення крос-культурної психології, то деякі дослідники вважають, що в ній немає свого специфічного об'єкта дослідження і вона являє собою не самостійну науку, а культурно-порівняльний підхід, коли той чи інший психологічний феномен або закон проходить перевірку на міцність в інших культурах. Проте, варто зазначити, що є всі підстави вважати її самостійним відгалуженням психологічної науки.<sup>26</sup>

Оглянувши низку публікацій на тему розвитку та становлення дисципліни можна знайти безліч визначень, які б пояснювали, що таке крос-культурна

---

<sup>26</sup> Татарко А.Н., Лебедева Н.М. Методы этнической и кросскультурной психологии (2011) pp. 240с

психологія. З цього можна зробити висновок, що відбувався процес становлення цього теоретичного поняття, його переосмислення іншими дослідниками та формування, коли науковці не вже не були розпорошені, а стали одною спільнотою з визначеною парадигмою. Крос-культурна психологію за АРА «галузь психології, яка вивчає схожість та відмінності в поведінці людини в різних культурах та визначає різні психологічні конструкції та пояснювальні моделі, які використовуються цими культурами. Вона була піддана впливу антропології та підкреслює соціально-психологічний аналіз міжнародних відмінностей». <sup>27</sup> Беррі та інші дослідники в колективній роботі «Крос-культурна психологія. Дослідження та застосування» аналізують декілька визначень крос-культурної психології і пропонують узагальнене, за цим визначенням : «міжкультурна психологія - це дослідження: подібностей та відмінностей у індивідуальному психологічному функціонуванні в різних культурних та етнокультурних групи; взаємозв'язку між психологічними та соціокультурними змінними, екологічними та біологічними змінними; і постійних змін у цих змінних». <sup>28</sup> Проте остаточного й закріпленого визначення крос-культурної психології не існує. Досі відбувається полеміка між вченими з приводу достовірності та важливості цієї галуззі психології. Слушною та вартою уваги є думка, що «важливо не те, як називається крос-культурна психологія, а визначення того, чим вона займається - це дозволить забезпечити вивчення самого широкого діапазону психологічних тем в максимально широких етнічних і культурних рамках за допомогою різноманітних методологій »(Segall, Lonner & Berry, 1998, p. 1102)<sup>29</sup>. І справді діяльність в цій галузі психології в якійсь мірі й формує напрям розвитку та еволюцію крос-культурної психології.

---

<sup>27</sup>Cross-cultural psychology. APA Dictionary of Psychology [електронний ресурс]  
URL: <https://dictionary.apa.org/cross-cultural-psychology>

<sup>28</sup> J. G. Draguns, Cross-cultural psychology in 1990: An Outgoing Editor's Perspective. *Journal of Cross-Cultural Psychology*. 22 (1991), pp. 6–8.

<sup>29</sup> Самойленко Е.С., Харитонов А.Н. Культура и психика: зарубежные исследования

Зі становленням психології як самостійної дисципліни з'явилися перші засади формування крос-культурної психології. Зародження відгалуження дисципліни відбулося у повоєнний час Другої світової. Крос-культурна психологія виникла через наслідки війни, зокрема одне з найбільших переміщень людських мас в наступних десятиріччях, мова іде про еміграції та імміграції, різні культурні контакти. Можна сказати, що світ перестав бути таким ізольованим як раніше і практично не залишалося груп про які не було б відомо. Що дало поштовх різним дисциплінам до вивчення культурних груп, пошуку спільних механізмів психологічних процесів у спільнотах.<sup>30</sup> Також, посилювалися попередні процеси індустріалізації, що полегшили пересування між ще раніше недоступними місцями й культурами.

Мацумото виділяє три важливих етапи в становленні сучасної крос-культурної психології, а саме її переходу від невеликої кількості публікацій та вивчень до систематичних досліджень. Першою подією, яку варто згадати була конференція в Університеті Нігерії в Ібадане у час Різдва і Нового року (1965-1966). Саме там багатьом дослідникам вдалося зібратися та обговорити соціально-психологічні підходи і їх можливе застосування до різних культур, теоретичні засади. За другим етапом стоїть Джон Беррі, завдяки якому був створений «показчик дослідників крос-культурної психології», який побачив світ вперше в 1968 році у «International Journal of Psychology», цей показчик повинен був сприяти співробітництву при проведенні різних видів психологічних досліджень по всьому світу. Наступний крок до формування сильної спільноти науковців відбувся після другої половини 1960х, завдяки ініціативі об'єднання, що вилилася в перший з'їзд Міжнародної асоціації крос-

---

в конце XX — начале XXI вв.1 П. Исследования в психологии личности и социальной психологии. Психологические и психоаналитические исследования. Ежегодник. 2017 .Под ред. А.А. Демидова, Л.И. Сурата.М.: Московский институт психоанализа, 2017.448 с.

<sup>30</sup> там само

культурної психології, за сприяння Джона Л. М. Б. Доусона в серпні <sup>31</sup>1972 року в університеті Гонконга. Ці три події за Мацумото в комплексі стали поштовхом до остаточного формування ІАССР<sup>32</sup>

Крос культурна психологія ставить собі низку цілей.

Так Беррі та Дасен першу мету-ціль назвали «транспортно-випробувальною метою. За нею психологи прагнуть перенести свої наявні гіпотези та знахідки до інших культурних установ, щоб перевірити їх обґрунтованість та застосовність в інших (і, врешті-решт, у всіх) групах людських істот. Тобто шляхом таким чином спільнота психологів намагається дійти до найбільш ефективних методів та теорій, котрі можна застосовувати й в інших галузях. Що говорить про тягу до позитивних зрушень у цій парадигму знань. Як і будь-яка наука крос-культурна психологія прагне до розвитку, задля більш ефективного вирішення нагальних потреб. Вченими ставиться низка цілей, які б цьому сприяли. Одна з таких це – «спроба зібрати та інтегруватись у широку основу психології, результати, отримані при переслідуванні перших двох цілей, і генерувати більш-менш універсальну психологію, яка буде чинною для широкого кола культур.» Це дає підстави вважати, що крос-культурна психологія прагне до універсалізму.

На думку деяких дослідників, звертаємося до публікацій Бері та Пагоди «сфера міжкультурної психології включає обидві "культурно-порівняльні" та "культурні" перспективи, представлені в цих визначеннях <sup>33</sup> Як і будь-яка галузь, крос-культурна психологія прагне до покращень у майбутньому. Тому поле крос-культурної психології буде зазнавати змін. Задля найменшого загального покращення як вважає Бері достатньо буде зробити хоча б такі три кроки: «спільно й наполегливо працювати з іншими колегами над конкретними темами; залучати якомога більше психологів з усіх товариств; переконати студентів та

---

<sup>31</sup> Мацумото Д. Психология и культура. Санкт-Петербург: Питер, 2002. 314.

<sup>32</sup> Там само. С.24

<sup>33</sup> Там само.

колег у важливості думку, що культура справді є одним з ключових факторів поведінки людини.»<sup>34</sup>

Таким чином можна зробити висновок, що крос-культурна психологія зародилася відносно нещодавно, є відгалуженням соціальної психології не без впливу антропології та інших дисциплін, що розширює її методологічний інструментарій та робить міждисциплінарною. Спільнота науковців ставить собі низку цілей, одні з яких ведуть до розвитку універсальності крос-культурної психології, що в свою чергу дає можливість вирішувати різного роду проблеми та виклики сучасного світу. І оскільки досліджує міграційні контакти є прийнятною для використання в цьому дослідженні.

### I.1. Науковий метод

«Метод крос-культурного аналізу бере свій початок з середини ХХ сторіччя, формується остаточно в 1980-1990рр. Відбувається теоритизація попередніх напрацювань. Публікується низка робіт (Брисліна, Трацандиса, Беррі, Моцумото а також роботи загального характеру, де методологія крос-культурного аналізу стає предметом теоретичних роздумів.»<sup>35</sup> Крос культурна-психологія включає в себе напрацювання й інших дисциплін таких як біологія(можна бачити вплив біхейверизму), антропологія, екологія, лінгвістика та соціологія. Це стосується опису, аналізу, розуміння загальних рис популяції чи групи, з боку психології додається увага до змін на індивідуальному рівні, вивчення впливу такого фактору як культура на індивіда. Тобто інструментарій доволі широкий, що дає можливість вивчення різноманітних явищ та процесів. Не варто також забувати, що крос-культурна психологія як і етнічна психологія бере свій початок із соціальної психології, тому це безпосередньо визначає її методологічний апарат. Власне методологічно ця галузь займається порівнянням різних етнічних спільнот. Також варто зауважити, що деякі західні психологи – Бері, Лонер й інші, відзначають, що в крос-культурній психології культура, як

---

<sup>34</sup> Н.Н. Беспмятных.МЕТОДОЛОГИЯ КРОСС КУЛЬТУРНОГО АНАЛИЗА : БАЗОВЫЕ КОНЦЕПТЫ , НАПРАВЛЕНИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ ИССЛЕДОВАНИЙ. «Наука. Релігія. Суспільство» № 1'2008.1-9

<sup>35</sup> Там само

правило, операціоналізується як антецедентна змінна, тобто розглядається як існуюча до і окремо від індивіда. Культура і діяльність людини розглядаються незалежно. »<sup>36</sup> В свою чергою ми розуміємо, що така позиція ставиться задля наголошення вадливості культури у такій дисципліні як психологія. «Методологический идеал парадигматической кросс-культурной психологии — процедура установления психометрических свойств в разных культурах для возможности сделать кросс-культурное сравнение»<sup>37</sup> Також слухними для нас є згадки деяких дослідників, котрі стверджують, що психологічні теорії акультурації можуть просуватися за допомогою подвійного руху диференціації і вирішення особливостей у конкретних дослідженнях – та інтеграції – об'єднання великого масиву досліджень. Тобто, завдяки матаналізу та оглядовим статтям, дослідження можуть привести до більш цілісної теорії інтегративної психології акультурації <sup>38</sup>Суттєві кроки для цього зробив дослідник Беррі, тому ми звертатимось до його методологічного апарату.

## I.2. Вивчення культурних контактів.

Мабуть, найпершою наукою, яка описувала культурні контакти та особливості інших культур була історія. Також, колосальний вклад зробили антропологи. Проте, звичайно, після колонізаційних процесів культури вивчалися з погляду протиставлення своєї та чужої культури, тому довгий час антропології доводилося позбуватися прозахідного погляду, вивчаючи, наприклад, культури Океанії. Ті ж самі початківці напрямку крос-культурної психології свої публікації писали, не намагаючись зануритися в іншу культуру і

---

<sup>36</sup>Самойленко Е.С., Харитонов А.Н. Культура и психика: зарубежные исследования в конце XX — начале XXI вв.1 II. Исследования в психологии личности и социальной психологии. Психологические и психоаналитические исследования. Ежегодник. 2017 .Под ред. А.А. Демидова, Л.И. Сурата.М.: Московский институт психоанализа, 2017.448 с.

<sup>37</sup>Там само

<sup>38</sup> Ozer, Simon. Psychological Theories of Acculturation. Aarhus University, Denmark. 2017 1-13, p6 URL: [https://www.researchgate.net/publication/323286923\\_Psychological\\_Theories\\_of\\_Acculturation](https://www.researchgate.net/publication/323286923_Psychological_Theories_of_Acculturation)

позбутися позиції чужинця, відправляючись на короткострокові подорожі, щоб описати аспекти іншої культури та застосувати концепції з психології, які були б прийнятними у процесі вивчення. Окрім культурних контактів увага приділялася й вивченню етносу. Такі перші вивчення проводили як і американські так і європейські дослідники. Загалом, варто зазначити, що нині ґрунтовно культурні контакти та поняття культури розглядають крос-культурна психологія, культурна антропологія та культурна соціологія. «З середини ХХ в. в зарубіжній і вітчизняній науці з'явилася значна кількість робіт, присвячених вивченню досвіду переміщення в іншу культурну середу. Для опису цього феномена використовують різні терміни: «культурний шок (culture shock)», «пристосування (adjustment)», «крос-культурна (міжкультурна) адаптація (cross-cultural adaptation)», «аккультурація (acculturation)», «аккультураційний стрес» або «стрес акультурації (acculturative stress)»<sup>39</sup> Міжкультурні контакти загалом можна поділити на міграційні, туристичні, тимчасові за навчанням чи роботою, задля прихистку(біженці). Також їх доцільно класифікувати «на дві широкі категорії: ті, які зустрічаються серед жителів культурно різноманітної нації або суспільства (ці внутрішньо-культурні міжкультурні взаємодії також були названі мультикультуралізмом) і ті, які мають місце, коли людина з одного суспільства подорожує в іншу країну з певною метою.»<sup>40</sup> Розглядаючи волонтерів Корпусу Миру варто у першу чергу розглядати їх як представників другої категорії, якщо ми говоримо про їх вивчення під час служби в Україні. Також, ще зустрічається термін прибульці (sojourner), що стосується людей, які здійснюють міжкультурні

---

<sup>39</sup> Т.Л.Смолина. Симптомы культурного шока: обзор и классификация. Электронный журнал «Психологическая наука и образование». 2012, №3.1-10.С1.URL: [https://psyjournals.ru/files/55598/psyedu\\_ru\\_2012\\_3\\_Smolina.pdf](https://psyjournals.ru/files/55598/psyedu_ru_2012_3_Smolina.pdf)

<sup>40</sup> Spering, M. (2001). Current issues in cross-cultural psychology: Research topics, applications, and perspectives. December, 1–78.p3

поїздки в інше суспільство. Проте все ж ми схилиємося до думки, що контакт волонтерів варто розглядати з точки зору встав цей термі волонтери для розвитку

Контакт, який протікав довго між різними культурними представниками, дослідники антрополози та соціологи вперше почали називати акультурацією. Наразі дисципліни, які використовують у своєму термінологічному апараті цей термін, позбулися впливу колоніалізму та заходоцентризму. Варто згадати, що акультурація мала виражений постколоніальний відтінок, який вчені деякий час не брали до уваги. «Так, словник англійської мови визначає акультурацію як «модифікацію примітивної культури шляхом контакту з передовою культурою. "Оксфордський словник англійської мови представляє приклад використання терміна" акультурація ". Деякі з цих прикладів визначають подібне принизливе визначення<sup>41</sup>

Сучасні умови життя зумовлюють інтерес вчених до вивчення міжкультурної взаємодії, яка має тенденцію посилюватися через глобалізаційні процеси. Тому з'являється виклика кількість публікацій, які досліджують процес акультурації на особистісному та груповому рівні. Спектр тем досліджень доволі широкий, якщо говорити про дослідження на індивідуальному рівні, то можна знайти роботи пов'язані із: вибором інтеграційних стратегій, змін у стані здоров'я як психічному так і фізичному, вивченням феноменів, котрі стосуються або засвоєння або втрати мови, зміни особистісних установок, процесом пристосування до нового середовища, дослідження впливу різних факторів на те як протікає акультурація. Якщо ми оглядаємо публікації пов'язані із групами, суспільством часто можна знайти тему мультикультуралізму, вивчення наслідків впливу одної культурної групи на іншу.

Не дуже багато публікацій пов'язані із дослідженням акультурації волонтерів Корпусу Миру. Одна із робіт «Протистояння «жахливому

---

<sup>41</sup>[Joaquim P de Castro. Acculturation Research Critiques and Alternative Research Designs. Handbook of acculturation and health.2015.pp1-54.URL: https://www.academia.edu/30694476/Acculturation\\_Research\\_Critiques\\_and\\_Alternative\\_Research\\_Designs](https://www.academia.edu/30694476/Acculturation_Research_Critiques_and_Alternative_Research_Designs)

американському стереотипу: дослідження акультурації волонтерів Корпусу миру», де йдеться про низку стереотипів з якими зіштовхуються волонтери, а також «Акультурація в міжнародному розвитку Корпусу миру в Коста-Ріці», тут, наприклад, побічно розглядається цікаве питання відмови від служби волонтера та пропонуються заходи, які б могли допомогти при вирішенні цієї проблеми. Доволі багато є робіт, котрі досліджують роботу Корпусу миру, проблематику волонтерства, їх публікації можна знайти починаючи з 60-х років. Також дослідниками Корпусу миру регулярно проводяться аналітичні роботи ефективності впливу агентства на приймаючі країни.

Отже, можемо зробити висновок, що контакт між різними культурами вивчався ще до сучасного і знайомого нам визначення «акультурації» антропологами та представниками психології й соціології і мав сильний колоніальний вплив та історичне викривлення. Наразі, через глобалізацію, вивчення процесу взаємодії різних культур безпосередньо пов'язане із численними культурними контактами. Можна виділити декілька типів людей, які переміщуються в інший соціум та культуру. Волонтери корпусу миру відносяться до прибульців(sojourner). Хоча ми прагнемо їх розглядати як групу, що виступає частиною IDV контакту з іншими культурами. І зазначаємо, що вона досліджувалася небагатьма дослідниками, мається на увазі процес акультурації.

### I.3. Моделі

В розвитку вивчення акультурації зіграв важливу роль феномен культурного шоку, коли відбувається переміщення людини в інше оточення. У цій частині будуть розглядатися запропоновані моделі різних дослідників, які стосуються недовгострокових контактів. Які, наприклад, здійснюють бізнесмени, туристи, студенти й інші групи людей, які можуть їхати за обміном чи покращенням кваліфікації. Також, моделі будуть викладені з огляду на те, що волонтерів можна віднести до типу прибульців( sojourner), тобто їхній контакт тимчасовий, але одночасно ми наголошуємо, що це поняття включає волонтери розвитку миру. У цьому розділі також приділятиметься увага модифікаціям, які

запропонували дослідники, що вивчали входження в іншу культуру волонтерів Корпусу миру. Що буде описано далі.

Традиційно модель культурного контакту має в собі такі основні етапи, як контакт, конфлікт та адаптація. Стосовно прибульців(sojourner) може бути використано декілька моделей:

Модель «адаптації до культурного шоку» часто використовується при описі короткострокових перебувань, яка належить канадському антропологу Обергу. У 1960 році він запропонував адаптаційну модель, що складалася із 4 етапів і була пов'язана із культурним шоком, який переживає індивід, коли знаходиться в новому незвичному для нього культурному середовищі. Перший етап називається «медовим місяцем» далі іде власне «культурний шок», «примирення» та «адаптація». Попередні дослідження акультурації волонтерів Корпусу миру, висловлюють критику, адже ця модель не включає в себе приймаючу культуру, тому не може застосовуватися для вивчення американських добровольців. Як і її доповнення Джакобсоном, який додав ще декілька етапів, це – «підготовка до від'їзду, акт виїзду, поїздка на місце, акт в'їзду, орієнтації після прибуття, розвідка, попередні зобов'язання, остаточні зобов'язання і рішення про подальші подорожі.»<sup>42</sup> Вище сказане стосується й моделі Адлера, який проводить розмежування на 5 етапів, і як актора «поняття з Actor-network theory» не враховує приймаючу культуру. У свою чергу Беррі робить спробу охопити як і культуру в яку потрапляє індивід так і його власну уже в пізніх роботах. Тому надалі ми будемо звертатися до його методології.

Оскільки волонтери корпусу миру є не типовими прибульцями(sojourner), то дослідники добровольців робили певні модифікації. Варто зауважити, що їх контакт не відбувався безпосередньо, адже вони проходять підготовку, тому як мінімум можна припустити про існування «перед контактного» етапу. Також, потрібно згадати, що мова йде не лише про індивідуальні контакти, а й про груповий. Так, новоприбулець(sojourner) може потрапити у середовище, де

---

42

Spring, M. Current issues in cross-cultural psychology: Research topics, applications, and perspectives.p5.

працюють ще декілька його колег. Ці та низка інших факторів, які не були враховані в наявних теоретичних напрацюваннях змусили дослідників дещо видозмінити модель, котру вони використовували, а саме: «знайти модель, яка може вмістити як вивчення нової культури, так і збереження старої, в той же час враховуючи коригування, властиве навчальному процесу. Сцапокжнік(Szapocznik) і Куртінес запропонували таку модель у своїх дослідження кубинських американців, в рамках якого вони розширюють попередні моделі акультурації з концепцією бікультурної акультурації.»<sup>43</sup> Також модифікацій зазнала теорія акультурації Бері, вона враховує в себе досвід як приймаючої сторони так і меншість. Канадський дослідник розвиває поняття психічної акультурації, що ми вважаємо одним із найкращих, адже таким чином ми можемо визначити стратегію дій індивіда залежно від того в яке середовище він потрапив.

Отже, при дослідженні контактів волонтерів Корпусу миру слід звертати увагу на те, що вони мають низку специфічних факторів, які варто враховувати. Теоретичні засади, які були розроблені при вивченні культурного шоку, здебільшого пропонують його протікання прямолінійно та не враховують впливу приймаючої культури. Тому дослідникам, які вивчали життя добровольців довелося дещо модифікувати запропоновані раніше моделі.

---

<sup>43</sup> Spering, M. Current issues in cross-cultural psychology: Research topics, applications, and perspectives. 2001.1–78).

## РОЗДІЛ III Акультурація

У цьому розділі розглядатиметься історична еволюція такого поняття як «акультурація». Також, ми будемо згадувати, яким чином Бері доповнив свою теорію. Зупинимося на основних моментах моделі акультурації за Беррі.

### I.1. Термін акультурація

Емпірично дослідження близькі до акультурації проводилися ще з античних часів, коли мова іде про контакти різних цивілізацій та їх осмислення. Проте, варто пам'ятати, що вони є історично викривлені й не можуть бути корисними зараз для вирішення нагальних проблем, як і дослідження 19 сторіччя, що мають сильний вплив ідеологій. Навіть пошуки, які були проведені нещодавно в якійсь мірі піддані впливові ліберальної ідеології. Рудмін у своїй публікації «Критика дослідження культури та альтернативні дослідницькі проекти» наголошує на тому, що потрібно очищувати методологію від застарілих концепцій, методик, інтерпретацій, які забруднені упередженнями зумовленими історією чи ідеологією. Тому, як альтернативу, можна застосовувати парадигми відгалужень теоретичної психології. Ми тяжіємо до того, щоб застосовувати методологію Бері <sup>44</sup>На думку Почебута перші у своєму вжитку «акультурацію» почали застосовувати англійські етнографи. Починаючи ще з кінця XIX сторіччя цей термін з'являється в наукових працях. Американський етнолог XIX в. Д. Пауелл, етнографи і етнопсихологи першої половини XX ст. У. Хоумз, Р. Турнвальд, Р. Редфілд, Р. Лінтон і М. Херсковіц акультурацією позначили результат прямого і тривалого культурного контакту однієї групи індивідів з іншого, враховуючи зміни культурних парадигм обох груп.<sup>45</sup>В 20-30 роках дев'ятнадцятого сторіччя він використовувався здебільшого для вивчення білими пристосування інших народів до американського способу життя, тоді виникають такі поняття як реципієнт та донор. Мідом та Лінтоном

---

<sup>44</sup> Rudmin, F., Wang, B., & de Castro, J. *Acculturation research critiques and alternative research*. p34

<sup>45</sup> З.А. Будаева. Акультурация как доминирующий теоретический маркер проявления процессов глобализации. С.1

були викладені теоретично типи впливу між згаданими поняттями донорської та реципієнтної культури, що в свою чергу вплинуло на Ф. Боаса та його колег, що створили концепцію «розуміння рівноцінності і рівнозначності культур і сформулювали принцип культурного релятивізму.»<sup>46</sup> Далі це поняття застосовувалося для дослідження довгострокових контактів, наприклад Моцумото. В 60-х роках Беррі почав досліджувати зміни у поведінці й працював з доміантними та недоміантними групами. Також він розділив акультурацію на соціальну, коли мова іде про групу та психологічну, коли ми розглядаємо індивіда.

Якщо говорити про поняття акультурації в російській культурологічній традиції, то ця тема разом із проблематикою крос-культурних досліджень є ще не дуже добре розвиненою та дослідженою. Часто відбувається плутаниця в термінологічному та методологічному визначенні й розумінні контактів між культурами. На думку дослідника Ушакова – усвідомлення одної сутності процесів акультурації нема, тому він виділяє декілька й описує головні теоретичні концепції, які ми можемо застосувати за термінологією Бері до соціальної акультурації. Тож, «виділимо основні позиції: перша позиція розуміє акультурацію як таку, що створює одну світову культуру чи цивілізацію, котра є заходоцентричною. Наступна стверджує, що не відбувається зародження нової культури, акультурація виступає взаємозалежністю між різними культурами і базується на одній головній. Третя описує схему, котра пропонує досягнення загальної свідомості, котра опирається на глобальні віяння і виділяє локально цивілізації.»<sup>47</sup> Оглянувши теоретичні напрацювання культурологів, потрібно також згадати акультурацію психологічну. Можемо як приклад навести Почебута, котрий висуває теорію крос-культурної компетентності.

---

<sup>46</sup> Почебут Л. Г. Кросс-культурная и этническая психология: Учебное пособие. — СПб.: Питер, 2012. 1-336. С. 90

<sup>47</sup> Будаева Зоригма Аркадьевна Аккультурация как доминирующий теоретический маркер проявления процессов глобализации. С.2

Певртаючись до Бері, важливо згадати, що спочатку він висунув теорію, яка мала дві взаємопов'язані складові, а далі розширив її в 4-х складову модель акультурації, котра застосовується у випадку дослідження спільноти меншості. Для Бері важливим моментом акультурації є врахування середовища в яке потрапляє індивід, тому соціальна акультурація в нього може поділятися на модель – плавильний котел; мультикультуралізм.

Отож, коротко підсумовуючи вище викладену інформацію в цьому та попередньому підрозділі. Акультурація як теоретичний конструкт удосконалювалася та застосовувалася багатьма дослідниками. Оскільки дана робота вивчає недовготривалий контакт між представниками різних культур ми змушені звернутися до концепцій, які розглядають та аналізують явище культурного шоку та подальше соціальне та біологічне пристосування, а також в певній мірі віднести волонтерів Корпусу миру до групи прибульців(sojorney), з урахування зауважень та модифікацій науковців, котрі займалися дослідженням досвіду входження в іншу культуру добровольців; та дослідників, котрі вивчали акультураційні установки мігрантів до нової культури.

## I.2.Модель Беррі

Як було зазначено, Бері є одним із дослідників, який вивчає поняття взаємодії між культурами, групами або на індивідуальному рівні, в рамках крос-культурної психології. Ним було теоретизовано попередні дослідження та розроблено теоретичний апарат крос-культурної психології та міжкультурної психології як складової попередньої. Одною із доробок науковця є припущення про 4 існуючі стратегії акультурації, котрі складають чотирикратну модель акультурації. Одну з яких за нашими припущеннями обирають волонтери, які пройшли успішно службу.

У цьому дослідження ми звертаємося до напрацювань Бері, які були ним переосмисленні на базі попередніх праць вчених, тому не мають колоніальних упереджень чи сильних ідеологічних викривлень, а також через актуальність і використання в інших роботах, дослідниками волонтерів Корпусу миру. Так в

роботі «Протистояння «жахливому американському» стереотипу: дослідження акультурації волонтерів Корпусу миру» вивчається асиміляція та акультурація добровольців, а в роботі «Акультурація в міжнародному розвитку: Корпус миру в Коста-Ріці Беррі з'ясовуються причини невдалого досвіду та факторів котрі впливають на американців. Тому в даному дослідженні буде використовуватися методологічний інструментарій, котрий запропонував Бері.

Коли людина потрапляє в нове культурне середовище, то за думкою канадського дослідника вирішує два питання: зберігати свою культуру в ньому чи заглибитися в іншу. Таким чином індивід для себе обирає 4 стратегії акультурації: асиміляція, інтеграція, сепарація та маргіналізація.<sup>48</sup> Варто зауважити, що поняття акультурації Беррі не пов'язане із втратою культури.

Спробуємо застосувати можливі варіанти чотирьох кратної моделі акультурації в українському контексті. Отже, висуваємо припущення, що стратегія асиміляції відбувається, коли індивід повністю ідентифікує себе із культурою більшості. Можемо припустити, що процес асиміляції відбувається, коли волонтер після декількох років служби, вирішує залишитися жити в Україні, він повністю стає україномовним, приймає цінності та традиції регіону, де проживає, має багато соціальних контактів у той же час віддаляється від своєї рідної культури. Проте такі ситуації нам не відомі. У випадку сепарації приналежність до власної культури зберігається, а чужа відкидається. Можемо припустити, що подібну стратегію найчастіше обирають волонтери, котрі зіткнулися: з расовою чи етнічною нетерпимістю (афроамериканці, АВС, латинос, євреї), негативним ставленням корінного населення, нездатністю пристосуватися психологічно чи фізично до нових умов життя. Такі добровольці одночасно мали б зближатися з американцями. Якщо ж волонтер обирає зберегти свою культуру і прийняти культуру більшості, то він стає на шлях стратегії

---

<sup>48</sup> Berry, J. W. Immigration, acculturation, and adaptation. *Applied Psychology: An International Review*. 1997. p9URL:<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1464-0597.1997.tb01087.x/pdf>

інтеграції, що від нього й очікує Корпус миру. За нашим припущенням – це індивіди, котрі мають розвинуті соціальні контакти як у середовищі американців-волонтерів, так і в приймаючій громаді. Вони володіють добре розвиненими комунікативним навичками, реалізують проекти ініційовані як побратимами так і колегами українцями. Детальніше інтеграція буде розглядатися в наступному підпункті. Протилежною інтеграції є стратегія маргіналізації, коли волонтер не сприймає ні культуру меншості, до якої належить, ні культуру більшості, в котру потрапляє. Тобто в нього погано розвинена комунікація із групою американців, та спільнотою українців, він відкидає цінності та традиції обох культур. Такі випадки відомі Корпусу миру своєю чергою змінює регіон або країну або ж волонтер припиняє службу.

Отож, в цьому підпункті ми розглянули можливе застосування моделі чотирьох кратної акультурації у випадку волонтерів Корпусу миру в Україні. Таке застосування, було зумовлено актуальністю та використанням доробок Бері іншими дослідниками, котрі вивчали, яким чином відбувається культурний контакт добровольців із культурою приймаючої країни.

### I.3. Акультурація в Україні

На думку дослідника Бері, як ми зазначили в попередньому параграфі, процес акультурації проходить двобічно. Тому важливими є не лише стратегії акультурації, котрі обирають волонтери, а й акультураційні очікування приймаючої сторони, адже вони взаємопов'язані. В нашій державі не підтримується політика мультикультуралізму. В Україні добровольці здебільшого поміщаються в традиційну культуру села чи маленького міста, яка вирізняється декількома особливостями: «міжособистісне спілкування характерне фамільярністю, грубуватістю; інформаційне поле наповнюють слухи чи інтерпретовані без обґрунтування; більшість мешканців села мають життєвий досвід прив'язаний до однієї території, вони рідко покидали чи переїжджали з

місцевості, де вирости». <sup>49</sup> Тому, приймаюча спільнота сильно контрастує з американцями, котрі вирости або проживали у мегаполісах або ж містах. Також рівень освіти сильно відрізняється як і життєвий досвід. Припускаємо, взаємодія приймаючої групи з добровольцями залежності від акультураційних очікувань першої. Тому, якщо іншими словами місцеві люди очікували за рядом ознак одну людину, а зіштовхнулися з іншою, то навряд чи взаємодія може стати позитивною. Нам відомі випадки расової нетерпимості.(див. додаток 4) Проте, припускаємо, що із навчанням та пристосуванням як стратегії акультурації так і акультураційні очікування можуть змінюватися. Так, в блозі «Люди Нью-Йорку» історія волонтера-афроамериканця, показує сплеск расизму з боку приймаючої сторони, зокрема, доброволець зазначає: «я став моментально зіркою в перший день на роботі. Не тільки тому, що – американець, а й тому, що – чорношкірий»<sup>50</sup> Із розповіді стає зрозуміло, що спільнота підіймає питання расизму і шукає шляхи розв'язання цієї проблеми, у свою чергу волонтер знаходить підтримку та краще починає розуміти своє оточення. Тому він може обрати подальшу стратегію сепарації або ж інтеграції проживаючи в маленькому українському місті. Часто американець може бути взагалі першою людиною з культурою, якої місцеві познайомляться. На думку Бері, як показують дані про «етнокультурний фон», – «чим більше однорідне існуюче населення, тим більша ймовірність того, що воно не прийме «інших». Культурно-різноманітне населення більш відкрито для культурного розмаїття.»<sup>51</sup> Найбільш негативним ж фактором є дискримінація з боку приймаючого населення. Ми в свою чергу припускаємо, що американці котрі не отримали негативний досвід пов'язаний із психологічним насиллям швидше за все обернуть модель інтеграції. Адже таким чином вони реалізують

---

<sup>49</sup> Трубина П.Л.. "К вопросу о сельской культуре в структуре культуры повседневности" Аналитика культурологии, no. 3 (33), 2015, pp. 132-133.С132

<sup>50</sup> Humans of New York. Instagram. URL:

[https://www.instagram.com/p/CBgR\\_DgjqIQ/?igshid=1bet1fgptme8q](https://www.instagram.com/p/CBgR_DgjqIQ/?igshid=1bet1fgptme8q) (дата відвідання 19.06.20)

<sup>51</sup> Аккультурація і міграція: інтерв'ю з доктором Дж. В. Беррі. Опубліковано 26 березня 2018[електронний ресурс]URL: <https://www.psychologytoday.com/ca/blog/finding-new-home/201802/be-american-is-drinking-coca-cola-enough>(дата відвідання 19.06.20)

свою волонтерську місію. Можемо припустити, що якщо американець однакового віросповідання, тобто християнин та має європейське коріння, швидше за все приймаюча спільнота прийме його позитивно і такий індивід обере модель або інтеграції або асиміляції. Проте остання малоймовірна, оскільки багато волонтерів використовують волонтерство в Корпусі Миру як можливість гарно працевлаштуватися після повернення, тому можливість вибору стратегії асиміляції малоймовірна за нашим припущенням.

Таким чином, підсумовуємо, що якщо американець виправдовує акультураційні очікування українців, він швидше за все обере стратегію інтеграції, котра допоможе йому вирости в кар'єрному плані і реалізувати завдання, які покладає на нього Корпус миру. У випадку дискримінації, американець обере стратегію сепарації і буде в близькому контакті із іншими американцями.

### I.3 Стратегія інтеграції

Для опитування волонтерів Корпусу Миру використані питання, які були підготовлені Бері та іншими дослідниками для проекту MIRIPS. Питальник має доволі широку шкалу для вимірювання приналежності до тої чи іншої стратегії акультурації, визначення культурних та етнічних установок(у випадку приймаючої спільноти) чи очікувань(у випадку волонтерів), для розуміння соціального статусу волонтера і тд. Оскільки ми обмежені лише респондентами американцями дані приймаючого суспільства не враховуються. Наступним нашим кроком буде визначення наскільки ця група близька до стратегії інтеграції. Беручи до уваги дані котрі пов'язані із рівнем володіння мовою, освітою, соці економічним статусом, безпекою ми здатні з'ясувати який варіант взаємодії обирає доброволець.

Емпіричні дані показують, що жоден із опитаних волонтерів не намагалися відкинути свою чи приймаючу культуру. Більшість із них володіють на мінімальному рівні розмовною мовою. Вони хочуть спілкуватися та заводити

дружбу як з американцями так із українцями. Як показало опитування фокус групи, котра складалася із 6 волонтерів, що проживали в Україні довгий час, вони позитивно ставляться до того, щоб запозичувати українську та поширювати власну культуру. Дані котрі пов'язані із безпекою зазначили, що добровольці почувають себе в безпеці. Соціоекономічний статус опитуваних визначає їх як волонтерів. Ми робимо презумпцію, що економічно під час волонтерства добровольці не отримують великих коштів, проте служба в Корпусі миру є привілейованою. Також сім'я волонтерів є забезпеченою фінансово, адже вони володіють від пристроїв для зв'язку до засобів пересування. З цього робимо висновок, що волонтери, котрі відповіли на питальник з більшою вірогідністю при взаємодії із приймаючою культурою обирають інтегративну стратегію.

Зазначимо, що волонтери проходять жорсткий відбір перед тим як потрапити в іншу країну, це здебільшого молоді здорові люди з хорошою освітою і ліберальними поглядами. При прибутті вони проходять короткотривалий тренінг, де вивчають особливості приймаючої культури, отримують базові знання з мови для виживання. А далі отримують фінансове покриття для індивідуальних занять мовою з місцевим жителем, також Корпус миру проводить тестування володіння мовою. Під час служби волонтери отримують мінімальну заробітну плату, що зрівнює їх із місцевим населенням, а також за нашим припущенням забезпечує. Доброволець, котрий прагне закінчити волонтерську службу із позитивними результатами намагається дізнатися про спільноту, завести якомога більшу кількість соціальних зав'язків, щоб дізнатися про проблеми в громаді та сприяти їх розв'язанню. Така активна взаємодія, а також три основні місії організації зумовлюють штучно створені умови, котрі сприяють вибору стратегії інтеграції.

## Висновки

Підсумовуючи основну частину, ми можемо зробити декілька узагальнень. Корпус миру як проєкт, має передумови, котрі були пов'язані із релігійним аспектом, зокрема діяльністю Квakerів та протестантським укладом життя чи іншими словами протестантською етикою. Він утворився разом із іншими ініціативами, що були запропоновані урядом США для врегулювання конфліктів та підтримку миру. Його популярність була заздалегідь визначена, ще передвиборчою кампанією Кеннеді, котра припала на період холодної війни та боротьби з колоніалізмом задля звільнення пригнічених держав. Оскільки світ тоді поділився на два блоки, то Корпус миру був одним із варіантів зовнішньої політики задля підтримки стабільності в ідеологічному протистоянні із СРСР. Ми з'ясували, що можемо розглядати урядове агентство в одній із парадигм мироутворення, а також визначити контакти волонтерів як громадянську дипломатію та міжнаціональне волонтерство заради розвитку «IVD». Ми визначили, що місія та цінності Корпусу миру визначають його діяльність. Ми погоджуємося з попередніми дослідженнями, котрі зазначали, що найкращий варіант для виконання добровольцем завдань, які ставить Корпус миру є шлях інтеграції в громаду. Завдяки цій інтеграційній моделі, волонтер реалізовує три основні цілі: він сприяє кращому розумінню американців та українців один одного, він покращує професійні навички бенефіціарів проєкту, а також надає можливість отримати технічне забезпечення «тут мається на увазі грантові програми від Корпусу миру». З розглянутих емпіричних даних, котрі визначали вплив програм агентства на суспільство, бачимо високі показники результативності. Що в свою чергу підкріплює тезу, що Корпус миру впливає на вибір способу взаємодії з новим культурним середовищем, куди поміщається волонтер. Оскільки наше дослідження тяжіє до інтердисциплінарності, ми звертаємося до напрацювань котрі розгортаються в рамках одного із відгалужень психології, а саме крос-культурної психології. Цей напрям психології наразі активно досліджує процеси міграції та культурних контактів.

Він виділяє культуру як один із найважливіших векторів для вивчення різних явищ. У даній роботі ми звертаємося до методологічного апарату розвинутого канадським дослідником Бері й обираємо його 4-х кратну модель акультурації у ролі відправної точки в наших емпіричних дослідженнях. Нами був застосований опитувальний, котрий складався для масштабного міжнародного проєкту MIRIPS, через його обширне охоплення різних культурних установок. Ми в свою чергу для підтвердження гіпотези використовуємо дані, які стосуються визначення стратегії інтеграції. Описуючи результати, можемо підвередити те, що Корпус миру як структура в якій знаходяться, тобто працюють волонтери, впливає на вибір одної з акультураційних моделей.

Додаток.

Відповіді на опитування:

Збір даних проводився, через ситуацію з COVID-19 онлайн, шляхом анонімного опитування гугл формою:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdxIJ8JNtIsUle5FfVX6FdDyhTTGjkrkAJJLKUi8aNnPPGPyg/viewform>

Результати: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1GZaSJkk2-To7sIrokFDopqiDnk1dyqT-nIWlox1c4YE/edit#gid=1138207027>

Для розуміння того наскільки волонтери близькі до стратегії інтеграції ми аналізуємо відповіді, котрі взяті із шкали, що аналізує акультараціні установки.

Відповіді на питання з опитувальника Бері:

#### 5. Socioeconomic Status (Work)

What work do you do?

- Unskilled: such as farm labour, food service, house cleaner
  - Skilled work: such as technician, carpenter, hairdresser, seamstress
  - White collar (office) work: such as clerk, salesperson, secretary, small business
  - Professional: doctor, lawyer, teacher, business executive
  - Not currently working:  unemployed  retired  homemaker  student
- If not currently employed, what is your usual work? **[ 6/6 ] volunteering**
- Other (specify): \_  Don't know

#### 9. Socioeconomic Status (Ownership) **6/6**

Does your family have a telephone? Yes

Does your family have a washing machine or electric stove ? Yes

Does your family own a car, van or truck? Yes

Does your family own a PC? Yes

### 15 Security

Please indicate the extent to which you agree or disagree with each of the following statements, using a 5 point scale, where 1 means “totally disagree” and 5 means “totally agree”. You are free to use all numbers between 1 and 5 to indicate varying degrees of disagreement or agreement.

1.	There is room for a variety of languages and cultures in this country.	1	2	3	4	5
2.	We have to take steps to protect our cultural traditions from outside influences.	1	2	3	4	5
3.	Learning other languages makes us forget our own cultural traditions.	5	1	3	4	5
4.	I am concerned about losing my cultural identity.	4	2	3	4	5
5.	I feel culturally secure as a [national].	1	2	3	4	5
6.	The high level of unemployment presents a grave cause for concern.	1	2	3	4	5
7.	This country is prosperous and wealthy enough for everyone to feel secure.	3	1	3	4	5
8.	High taxes make it difficult to have enough money for essentials.	3	1	3	4	5
9.	People spend too much time fretting about economic matters.	2	1	3	4	5
10.	A person’s chances of living a safe, untroubled life are better today than ever before.	1	2	3	4	5
11.	Our society is degenerating and likely to collapse into chaos.	3	1	3	4	5
12.	The reports of immoral and degenerate people in our society are grossly exaggerated.	1	3	3	4	5
13.	People’s chances of being robbed, assaulted, and even murdered are getting higher and higher.	1	5	1	4	5

### 16. Non-Dominant Group Version: Acculturation Attitudes

Strong      Somew      Not      Somew      Strong

		ly disagr ee	hat disagre e	sure/ neutra l	hat agree	ly agre
1.	I feel that [ethnic group] should maintain our own cultural traditions and not adapt to those of [national]	[ 1]	[ 1]	[ 1]	[ 3]	[ ]
2.	It is not important to me to be fluent either in [ethnic language] or [national language]	[ 5]	[ ]	[ ]	[ ]	[ 1]
3.	I don't want to attend either [national] or [ethnic] social activities	[ 5]	[ 1 ]	[ ]	[ ]	[ ]
4.	I prefer social activities which involve [ethnic group] members only	[ 5]	[ 1]	[ ]	[ ]	[ ]
5.	It is important to me to be fluent in both [national language] and in [ethnic language]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ 6]
6.	I prefer social activities which involve [nationals] only	[ 6]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
7.	I feel that it is not important for [ethnic group] either to maintain their own cultural traditions or to adopt those of [national]	[ 3]	[ 1]	[ ]	[ 1]	[ ]
8.	It is more important to me to be fluent in [ethnic] than in [national language.]	[ 1]	[ ]	[ 4]	[ ]	[ 1]
9.	I feel that [ethnic group] should maintain our own cultural traditions but also adopt those of [national]	[ ]	[ 1]	[ 1]	[ 3]	[ 1]

- |     |  |      |      |      |     |     |
|-----|--|------|------|------|-----|-----|
| 10. | I feel that [ethnic group] should adopt the [national] cultural traditions and not maintain those of our own | [ 5] | [ 1] | [ ]  | [ ] | [ ] |
| 11. | I prefer to have only [national] friends   | [ 6] | [ ]  | [ ]  | [ ] | [ ] |
| 12. | It is more important to me to be fluent in [national language] than in [ethnic language]                     | [ 2] | [ 1] | [ 3] | [ ] | [ ] |

13.	I don't want to have either [national] or [ethnic] friends	[5 ]	[ ]	{ }	{ }	[ ]
14.	I prefer to have only [ethnic] friends	[5 ]	[1 ]	[ ]	[ ]	[ ]
15.	I prefer social activities which involve both [national] members and [ethnic] members.	[ ]	[ ]	[ ]	[ 4 ]	2[ ]
16.	I prefer to have both [ethnic] and [national] friends	[ ]	[ ]	[ ]	[ 1 ]	[5 ]



Питальник:

## MIRIPS QUESTIONNAIRE

This questionnaire draws material from earlier ones, mainly the ISATIS and ICSEY projects.

It is intended for use with dominant (national or regional) samples, and with multiple non- dominant samples (immigrant or ethnic groups).

These non-dominant samples can be newcomers to a country or region (international immigrants, internal migrants), or established populations (ethnic, indigenous or national minority) samples.

In some items, the names of national, regional, immigrant and ethnic groups will need to be inserted. These changes are usually signalled by the use of square brackets , such as [ethnic language] or [national language].

Please see separate “Instructions” sheet for how to use this questionnaire.

### 1.Age

How old are you?\_years

### 2.Sex

What is your sex?

- Female
- Male

### 3.Education

What is the highest level of schooling that you

- have obtained?  No schooling
- Some grade/primary school
- Completed grade/primary school
- Some high/secondary school
- Completed high/secondary school
- Some technical, community college
- Completed technical, community college
- Some university
- Completed university
- Post graduate degree
- Don't know

### 4.Religion

What is your religion?

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> No religion              | <input type="checkbox"/> Jewish [expand if needed]   |
| <input type="checkbox"/> Christian Protestant     | <input type="checkbox"/> Muslim [expand if needed]   |
| <input type="checkbox"/> Christian Roman Catholic | <input type="checkbox"/> Buddhist [expand if needed] |
| <input type="checkbox"/> Christian Orthodox       | <input type="checkbox"/> Hindu                       |
| <input type="checkbox"/> Animistic                | <input type="checkbox"/> Other _____                 |

## 5.Socioeconomic Status (Work)

What work do you do?

- Unskilled: such as farm labour, food service, house cleaner  
 Skilled work: such as technician, carpenter, hairdresser, seamstress  
 White collar (office) work: such as clerk, salesperson, secretary, small business  
 Professional: doctor, lawyer, teacher, business executive  
 Not currently working:  unemployed  retired  homemaker  student  
If not currently employed, what is your usual work? \_\_\_\_\_  
 Other (specify):  
\_\_\_\_\_  
 Don't know

## 6.Socioeconomic Status (Ownership)

Does your family have a telephone? Yes\_No \_\_\_\_\_

Does your family have a washing machine or electric stove ? Yes\_\_\_\_\_No -\_\_

Does your family own a car, van or truck? Yes\_\_\_\_\_No \_\_

Does your family own a computer? Yes\_No \_

## 7.Ethnic Origin

What is your ethnic

background? [ ]

[ ] [xxx]  
[ ] [xxx]

[ ] Other \_\_\_\_\_

What is the ethnic background of your (list up to 3 for each parent):

Father\_\_\_\_\_

Mother \_\_\_\_\_

### 8. Individual Marriage Preference

Are you currently married? Yes\_\_No \_

If not currently married, were you married previously? Yes \_\_\_\_\_No \_\_\_

Does/Did your spouse come from the same ethnic group as yourself?

Yes \_\_\_\_\_No\_ If not, which ethnic group? \_\_\_\_\_

If not married, do you prefer to marry someone from the same ethnic group as yourself? Yes\_\_\_\_\_No\_\_\_ No preference \_\_\_\_

## 9. Neighbourhood Ethnic Composition

Which statement is most true about the

neighbourhood/village where you live? [ ] Almost

all people are from a different ethnic group than mine

[ ] A majority of the people is from a different ethnic group than mine.

[ ] There is about an equal mix of people from my ethnic group

and other groups. [ ] A majority of the people is from my ethnic group

[ ] Almost all people are from my ethnic group.

## 10. Place of Birth/Length of Residence

In what country were

you born? [ ]

[Current

country]

[ ] Another country

What country? \_\_\_\_

If born in another country, did you live somewhere else before coming to [current country]? Yes \_\_\_ No

Which country? \_\_\_\_\_

If born in another country, how old were you when you came to [current country]? \_\_\_ years

## 11. Languages known/used

**Here are some questions about languages. Please answer by checking the answer that applies best.**

a. What language do you speak at home?

Not	A	Half	A	All
at	little	the	lot	the
all		time		time
				e

I speak [ethnic language]	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
I speak [national language]	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
I speak a regional dialect of the national language	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

b. What language do you speak in your neighbourhood/village (eg., when shopping)?

	Not at all	A little	Half the time	A lot	All the time
I speak [ethnic language]	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
I speak [national language]	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
I speak a regional dialect of the national language	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

c. How well do you:

	Not at all	A little	Somewh at	Fair ly wel l	Ver y we ll
(a) <u>understand</u> [ethnic language]?	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
(b) <u>speak</u> [ethnic language]?	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
(c) <u>read</u> [ethnic language]?	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
(d) <u>write</u> [ethnic language]?	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

d. How well do you:

	Not at all	A little	Somewh at	Fair ly wel l	Ver y we ll
(a) <u>understand</u> [national language]?	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
(b) <u>speak</u> [national language]?	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
(c) <u>read</u> [national language]?	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
(d) <u>write</u> [national language]?	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

## 12.Social Contacts

Here are some questions about your friends and people you know. Please indicate the answer that applies best.

a. How many close friends do you have?

	None	Only one	A few	Some	Many
Close [co-ethnic] friends	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
Close [national] friends	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
Close [other ethnic] friends	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

[NB- ask last question for all groups that are relevant to your study].

b. How often to you meet with?

	Never	Rarely	Sometimes	Often	Daily
Close [co-ethnic] friends	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
Close [national] friends	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
Close [other ethnic] friends	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

[NB- ask last question for all groups that are relevant to your study]

### 13.Travel

In the past 5 years, how often have you travelled:

	None	Once	Twice	A few times	Many times
Within your [region]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
Within your country	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
Outside your country	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

Were these trips for (tick all that apply): [ ] leisure [ ] study [ ] work

In the past 5 years, how many months in total were you away from your neighbourhood/village?  
 \_\_\_months

## 14.Cultural Identity

People can think of themselves in various ways. For example, they may feel that they are members of various ethnic groups, such as Vietnamese (etc.), and that they are part of the larger society, [national society]. These questions are about how you think of yourself in this respect.

a. How do you think of yourself?

	Not at all	A little	Somewhat	Quite a bit	Very much
I think of myself as [ethnic]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
I think of myself as [national]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
I think of myself as part of another ethnic group What group?_____	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
	Strongly disagree	Somewhat disagree	Not sure/neutral	Somewhat agree	Strongly agree
b. I feel that I am part of [ethnic] culture	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
c. I am proud of being [ethnic]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
d. I am happy to be [ethnic]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
e. I feel that I am part of [national] culture	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
f. I am proud of being [national]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
g. I am happy to be [national]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
h. Being part of [ethnic] culture is embarrassing to me	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
i. Being [ethnic] is uncomfortable for me	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
j. Being part of [ethnic] culture makes me feel	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

happy

k. Being [ethnic] makes me feel    [ ]        [ ]        [ ]        [ ]        [ ]  
good

## 15.Security

Please indicate the extent to which you agree or disagree with each of the following statements, using a 5 point scale, where 1 means “totally disagree” and 5 means “totally agree”. You are free to use all numbers between 1 and 5 to indicate varying degrees of disagreement or agreement.

- |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. There is room for a variety of languages and cultures in this country.                         | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 2. We have to take steps to protect our cultural traditions from outside influences.              | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 3. Learning other languages makes us forget our own cultural traditions.                          | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 4. I am concerned about losing my cultural identity.  | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 5. I feel culturally secure as a [national].  | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 6. The high level of unemployment presents a grave cause for concern.                             | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 7. This country is prosperous and wealthy enough for everyone to feel secure.                     | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 8. High taxes make it difficult to have enough money for essentials.                              | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 9. People spend too much time fretting about economic matters.                                    | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 10. A person’s chances of living a safe, untroubled life are better today than ever before.       | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 11. Our society is degenerating and likely to collapse into chaos.                                | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 12. The reports of immoral and degenerate people in our society are grossly exaggerated.          | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 13. People’s chances of being robbed, assaulted, and even murdered are getting higher and higher. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |

## 16. Acculturation Attitudes and Expectations

### A. Non-Dominant Group Version: Acculturation Attitudes

	Strongly disagree	Somewhat disagree	Not sure/neutral	Somewhat agree	Strongly agree
1. I feel that [ethnic group] should maintain our own cultural traditions and not adapt to those of [national]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
2. It is not important to me to be fluent either in [ethnic language] or [national language]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
3. I don't want to attend either [national] or [ethnic] social activities	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
4. I prefer social activities which involve [ethnic group] members only	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
5. It is important to me to be fluent in both [national language] and in [ethnic language]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
6. I prefer social activities which involve [nationals] only	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
7. I feel that it is not important for [ethnic group] either to maintain their own cultural traditions or to adopt those of [national]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
8. It is more important to me to be fluent in	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

[ethnic] than in [national language.]

- |     |  |                          |                          |                          |                          |                          |
|-----|--|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| 9.  | I feel that [ethnic group] should maintain our own cultural traditions but also adopt those of [national]    | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 10. | I feel that [ethnic group] should adopt the [national] cultural traditions and not maintain those of our own | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 11. | I prefer to have only [national] friends   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 12. | It is more important to me to be fluent in [national language] than in [ethnic language]                     | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

13.	I don't want to have either [national] or [ethnic] friends	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
14.	I prefer to have only [ethnic] friends	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
15.	I prefer social activities which involve both [national] members and [ethnic] members.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
16.	I prefer to have both [ethnic] and [national] friends	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

**B. Dominant Group Version : Acculturation Expectations**

		Strongly disagree	Somewhat disagree	Not sure/neutral	Somewhat agree	Strongly agree
1.	I feel that [immigrant/ethnic group] should maintain their own cultural traditions and not adapt to those of [national]	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
2.	It is not important for immigrants/ethnics to be fluent either in their own language or [national] language	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
3.	Immigrants/ethnics should not engage in either [national] or their own group's social activities	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
4.	Immigrants/ethnics should engage in social activities that involve their own	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

group members only

- |  |     |     |     |     |     |
|--|-----|-----|-----|-----|-----|
| 5. Immigrants/ethnics should be fluent in both [national language] and in [ethnic language]  | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] |
| 6. Immigrants/ethnics should engage in social activities that involve [nationals] only   | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] |
| 7. I feel that it is not important for immigrants/ethnics either to maintain their own cultural traditions or to adopt those of [national] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] |
| 8. It is more important for immigrants/ethnics to be fluent in their own language than in  | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] |

[nationa language]

- |     |   |     |     |     |     |     |
|-----|---|-----|-----|-----|-----|-----|
| 9.  | I feel that immigrants/ethnics should maintain their own cultural traditions but also adopt those of [national] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] |
| 10. | I feel that immigrants/ethnics should adopt [national] cultural traditions and not maintain those of their own  | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] |
| 11. | Immigrants/ethnics should have only [national] friends  | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] |
| 12. | It is more important for immigrants/ethnics to be fluent in[national language] than in their own language       | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] |
| 13. | I don't want to have either [national] or [ethnic] friends  | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] |
| 14. | Immigrants/ethnics should have only [ethnic] friends  | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] |
| 15. | Immigrants/ethnics should engage in social activities that involve both [national members] and their own group  | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] |
| 16. | Immigrants/ethnics should have both [ethnic] and [national] friends   | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] | [ ] |

## 17. Perceived Discrimination

When people with different backgrounds are together, one may sometimes feel unfairly treated. The following questions are about these kinds of experiences.

	Strongly disagree	Somewhat disagree	Not sure/neutral	Somewhat agree	Strongly agree
I think that others have behaved in an unfair or negative way towards my [ethnic/national] group	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
I don't feel accepted by [ethnic/national] group	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
I feel [ethnic/national] group has something against me	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
I have been teased or insulted because of my [ethnic/national] background	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
I have been threatened or attacked because of my [ethnic/national] background	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

## 18. Multicultural Ideology

Please indicate the extent to which you agree or disagree with each of the following statements, using the following 5 point scale where 1 means “totally disagree” and 5 means “totally agree”.

- |  |   |   |   |   |   |
|--|---|---|---|---|---|
| 1. We should recognize that cultural and racial diversity is a fundamental characteristic of [national] society.   | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 2. We should help ethnic and racial minorities preserve their cultural heritages in [country].   | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 3. It is best for [country] if all people forget their different ethnic and cultural backgrounds as soon as possible.                                    | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 4. A society that has a variety of ethnic and cultural groups is more able to tackle new problems as they occur.   | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 5. The unity of this country is weakened by people of different ethnic and cultural backgrounds sticking to their old ways.                              | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 6. If people of different ethnic and cultural origins want to keep their own culture, they should keep it to themselves.                                 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 7. A society that has a variety of ethnic or cultural groups has more problems with national unity than societies with one or two basic cultural groups. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 8. We should do more to learn about the customs and heritage of different ethnic and cultural groups in this country.                                    | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 9. Immigrant/ethnic parents must encourage their children to retain the culture and traditions of their homeland.  | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 10. People who come to [country/region] should change their behaviour to be more like us.  | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |

## **19.Tolerance/Prejudice**

Please indicate the extent to which you agree or disagree with each of the following statements, using the following 5 point scale, where 1 means “totally disagree” and 5 means “totally agree”.

- |  |   |   |   |   |   |
|--|---|---|---|---|---|
| 1. It is a bad idea for people of different races/ethnicities to marry one another.                                  | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 2. Immigrants/ethnics living here should not push themselves where they are not wanted.                              | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 3. If employers only want to hire certain groups of people, that’s their business.                                   | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 4. It makes me angry when I hear immigrants/ethnics demanding the same rights as [national] citizens.                | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 5. Immigrants/ethnics should have as much say about the future of [country] as people who were born and raised here. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 6. It is good to have people from different ethnic and racial groups living in the same country.                     | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 7. We should promote equality among all groups, regardless of racial or ethnic origin.                               | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 8. Some people are just inferior to others.  | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 9. To get ahead in life, it is sometimes necessary to step on others.  | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 10. If people were treated more equally we would have fewer problems in this country.                                | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 11. It is important that we treat other countries as equals.   | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |

## **20. Attitudes Towards Immigration**

## A. Perceived Consequences of Immigration

Please indicate the extent to which you agree or disagree with each of the following statements, using the following 5 point scale, where 1 means “totally disagree” and 5 means “totally agree”.

- |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. [National/regional] children growing up surrounded by people of different ethnic backgrounds will be left without a solid cultural base. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 2. I feel secure when I am with people of different ethnic backgrounds.   | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 3. Immigration tends to threaten [national/regional] culture.   | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 4. With more immigration [national/regional] people would lose their identity.  | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 5. If more immigrants come to [country/region], there would be more unemployment.   | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 6. We will all benefit from the increased economic activity created by immigrants.  | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 7. Immigrants take jobs away from other [national/regional] people.   | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 8. The presence of immigrants will not make wages lower.  | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 9. There is no reason to think that our country is falling apart because of having a variety of ethnocultural groups.                       | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 10. Immigration increases the level of crime in [country/region].   | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 11. Immigration increases social unrest here.   | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |

## B. Number of Immigrants

For the next statement, please use a scale where 1 means “too small”, 5 means “too large” and 3 means “about right”. You can use any number between 1 and 5.

I think that [country/region]'s current population is: 1 2 3 4 5

For the next statement, please use a scale where 1 means "smaller" and 5 means "larger".

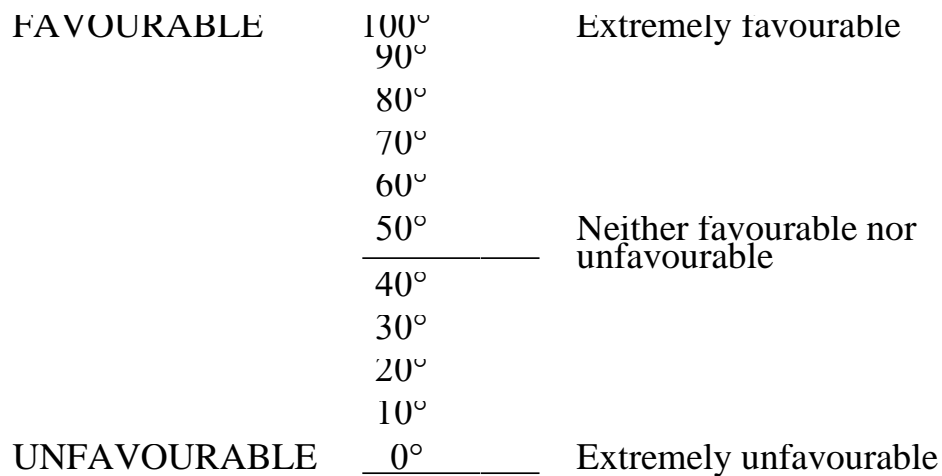
In future, I would like to see [country/region] have a \_\_\_\_\_ population: 1 2 3 4 5

For the next statement, please use a scale where 1 means "strongly disagree" and 5 means "strongly agree".

Overall, there is too much immigration in [country/region]: 1 2 3 4 5

## 21. Attitudes Towards Ethnocultural (dominant and non-dominant) Groups

Now I would like to find out about your attitudes toward several social groups. I am going to ask you to use a scale like a thermometer to express your attitude. This attitude thermometer has numbers from 0 degrees to 100 degrees. Here's how it works. If you have a favourable attitude toward members of a group, you would give the group a score somewhere between 50° and 100°, depending on how favourable your evaluation is of that group. On the other hand, if you have an unfavourable attitude toward members of a group, you would give them a score somewhere between 0° and 50°, depending on how unfavourable your evaluation is of that group. The labels provided will help you to locate your ratings on the thermometer. However, you are not restricted to the numbers indicated -- feel free to use any number between 0° and 100°. The social groups I would like you to rate are people from various ethno-cultural origins, who are now living in [country/region]



Please provide a number between 0° and 100° to indicate your attitude toward:

Degrees

Insert up to 10 groups, starting with own group, national/regional/ethnic, others...

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

## 22. Self Esteem

How do the following statements apply to how you think about yourself and your life?

	Strongly disagree	Somewhat disagree	Not sure/neutral	Somewhat agree	Strongly agree
1. On the whole, I am satisfied with myself.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
2. At times I think I am no good at all.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
3. I feel that I have a number of good qualities.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
4. I am able to do things as well as most other people.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
5. I feel I have not much to be proud of.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
6. I certainly feel useless at times.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
7. I feel that I am a person of worth, at least on an equal plane with others.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
8. I wish I could have more respect for myself.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
9. All in all, I am inclined to feel that I am a failure.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
10. I take a positive attitude to myself.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

## 23. Life Satisfaction

How do the following statements apply to how you think about yourself and your life?

Strongly disagree	Somewhat disagree	Not sure/neutral	Somewhat agree	Strongly agree
-------------------	-------------------	------------------	----------------	----------------

	ee	e	1		
1. In most ways my life is close to my ideal.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
2. The conditions of my life are excellent.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
3. I am satisfied with my life.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
4. So far I have got the important things I want in life.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
5. If I could live my life over, I would change almost nothing.	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

## 24. Psychological Problems

How often do you experience the following?

	Never	Rarely	Sometimes	Frequently	All the time
1. I feel tired.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
2. I feel sick in the stomach.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
3. I feel dizzy and faint.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
4. I feel short of breath even when not exerting myself.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
5. I feel weak all over.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
6. I feel tense or keyed up.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
7. I feel nervous and shaky inside.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
8. I feel restless.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
9. I feel annoyed or irritated.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
10. I am worried about something bad happening to me.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
11. I feel unhappy and sad.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
12. My thoughts seem to be mixed up.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
13. I worry a lot of the time.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
14. I feel lonely even with other people.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
15. I lose interest and pleasure in things which I usually enjoy.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

## 25. Sociocultural Competence

Please indicate how much difficulty you experience living here in \_\_\_\_\_ (country/region) in

each of these areas.

Use the following 1 to

5 scale. 1 = no

difficulty

2 = slight difficulty

3 = moderate

difficulty 4 =

great difficulty

5 = extreme difficulty

1. Making friends	1	2	3	4	5
2. Finding food that you enjoy	1	2	3	4	5
3. Following rules and regulations	1	2	3	4	5
4. Dealing with people in authority	1	2	3	4	5
5. Using the transport system	1	2	3	4	5
6. Dealing with bureaucracy	1	2	3	4	5
7. Making yourself understood	1	2	3	4	5
8. Going shopping	1	2	3	4	5
9. Understanding jokes and humour	1	2	3	4	5
10. Obtaining accommodation	1	2	3	4	5
11. Going to social gatherings	1	2	3	4	5
12. Communicating with people of a different ethnic group	1	2	3	4	5
13. Understanding ethnic or cultural differences	1	2	3	4	5
14. Worshipping	1	2	3	4	5
15. Relating to members of the opposite sex	1	2	3	4	5
16. Finding your way around	1	2	3	4	5
17. Talking about yourself with others	1	2	3	4	5
18. Dealing with the climate	1	2	3	4	5
19. Family relationships	1	2	3	4	5

20. The pace of life

1 2 3 4 5

## 26.Social Desirability Scale

Read each statement, and circle the number that best describes you, where 1 means “not true” and 5 means “very true” about you.

- |  |   |   |   |   |   |
|--|---|---|---|---|---|
| 1. I sometimes tell lies if I have to.                               | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 2. I never cover up my mistakes.                                     | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 3. There have been occasions when I have taken advantage of someone. | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 4. I never swear.  | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 5. I always obey laws, even if I’m unlikely to get caught.           | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 6. I have said something bad about a friend behind his or her back.  | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 7. When I hear people talking privately, I avoid listening.          | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 8. When I was young, I sometimes stole things.                       | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 9. I have never dropped litter on the street.                        | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 10. I have done things that I don’t tell other people about.         | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 11. I never take things that don’t belong to me.                     | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 12. I don’t gossip about other people’s business.                    | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |

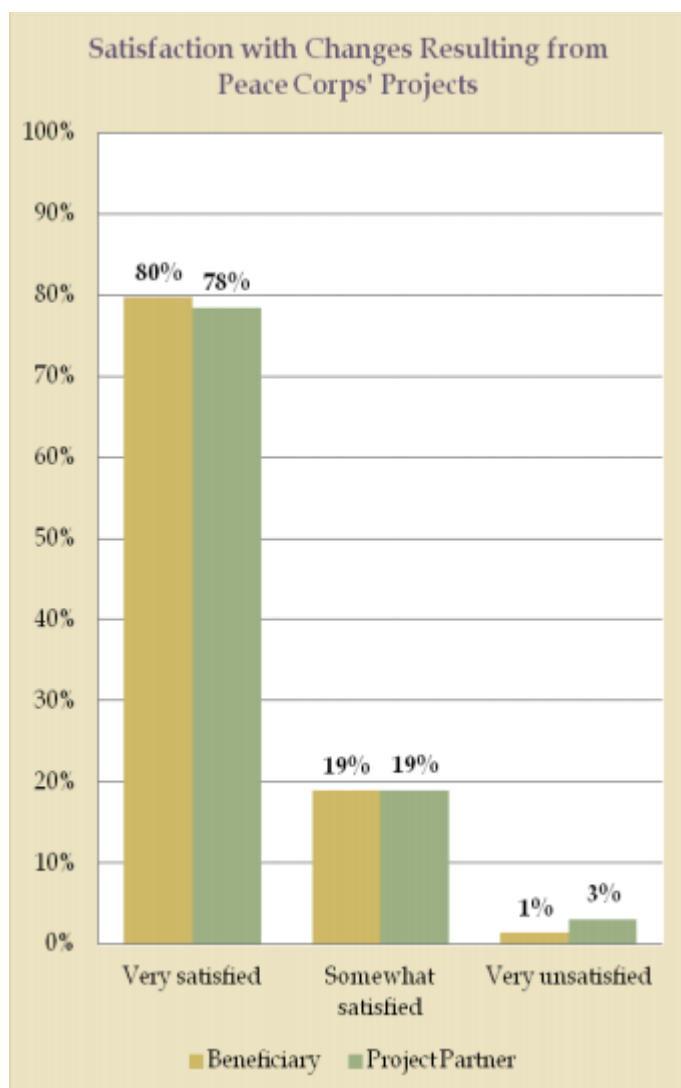


Додатки:

1.Електронне

джерело:

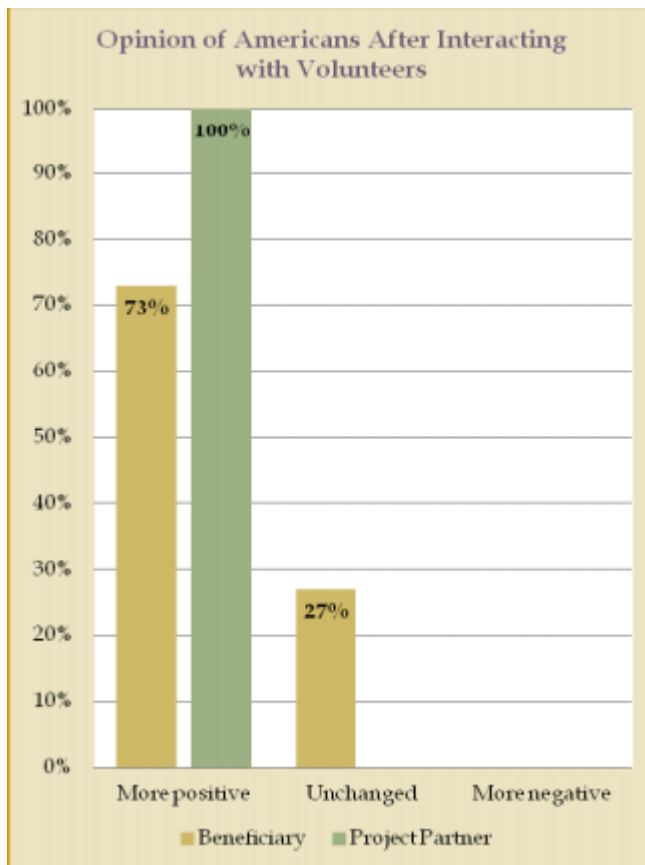
URL:[https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/PC\\_Ukraine\\_Summary\\_Report.pdf?\\_ga=2.83544339.428175789.1590932156-378577789.1590932156](https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/PC_Ukraine_Summary_Report.pdf?_ga=2.83544339.428175789.1590932156-378577789.1590932156)



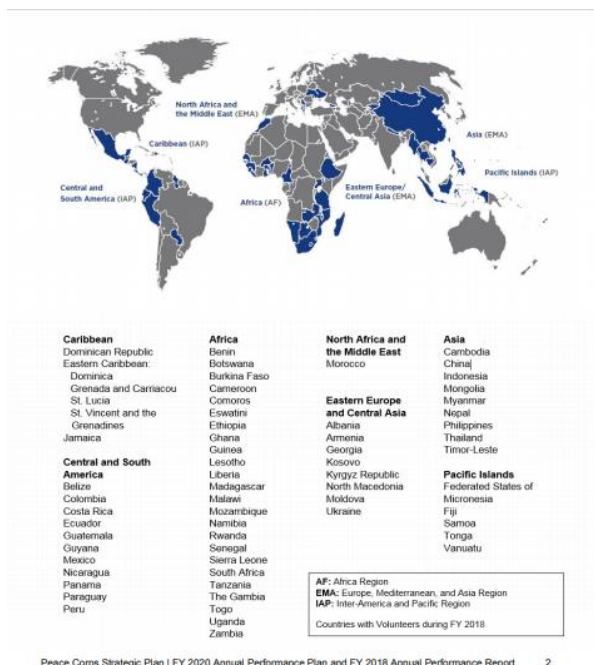
2.Електронне

жерело:

URL:[https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/PC\\_Ukraine\\_Summary\\_Report.pdf?\\_ga=2.83544339.428175789.1590932156-378577789.1590932156](https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/PC_Ukraine_Summary_Report.pdf?_ga=2.83544339.428175789.1590932156-378577789.1590932156)



3. Annual report 2018 - Peace Corps.Електронне джерело:  
[https://www.peacecorps.gov/documents/2157/Annual\\_Report\\_2018\\_English.pdf](https://www.peacecorps.gov/documents/2157/Annual_Report_2018_English.pdf)



## Додаток 4



Електронне джерело: Humans of New York. Instagram. URL: [https://www.instagram.com/p/CBgR\\_DgjqiQ/?igshid=1bet1fgptme8q](https://www.instagram.com/p/CBgR_DgjqiQ/?igshid=1bet1fgptme8q) (дата відвідання 19.06.20)

## Література

1. Jones, K. The Peace Corps Volunteer in the Field: Community Development. The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science. 1966 365(1).63–71. <https://doi.org/10.1177/000271626636500108>
2. 1.Berry, J. W.Theories and models of acculturation. In S. J. Schwartz & J. B. Unger (Eds.), Oxford library of psychology. The Oxford handbook of acculturation and health. 2017 (pp. 15-28). New York, NY, US: Oxford University Press. URL: <https://psycnet.apa.org/record/2017-43855-002>
3. Janet Kerley, Susan Jenkins. Office of Strategic Information, Research and Planning. The Impact of Peace Corps Service on Host Communities and Host Country Perceptions of Americans. June 2010.1-24. C.3. URL: [https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/impact\\_of\\_PC\\_service.pdf](https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/impact_of_PC_service.pdf)
4. PC\_Ukraine\_Summary\_Report  
URL:[https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/PC\\_Ukraine\\_Summary\\_Report.pdf?\\_ga=2.83544339.428175789.1590932156-378577789.1590932156](https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/PC_Ukraine_Summary_Report.pdf?_ga=2.83544339.428175789.1590932156-378577789.1590932156) )
5. Catherine Lynn. Confronting the "Ugly American" Stereotype: A Study of the Acculturation of Peace Corps Volunteers. URL: <http://scholar.lib.vt.edu/theses/available/etd-05232011-191348/>
6. Ozer, Simon.Psychological Theories of Acculturation. Aarhus University, Denmark.2017 1-13, p6 URL: [https://www.researchgate.net/publication/323286923\\_Psychological\\_Theories\\_of\\_Acculturation](https://www.researchgate.net/publication/323286923_Psychological_Theories_of_Acculturation)
7. 3. Day, Emily Catherine. The Optimal Distance Model of Acculturation and Success in Second Language Learning URI: <http://hdl.handle.net/2142/68774>

8. Wetzel, C. J. The Peace Corps in Our Past. The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science. 1966. 365(1). 1–11. <https://doi.org/10.1177/000271626636500102>
9. Davis, D. H. Book Reviews : The Peace Corps. By ROBERT G. CAREY. New York: Praeger Publishers, 1970. Pp. 274 Western Political Quarterly. 1971. 24(1), 202–203. <https://doi.org/10.1177/106591297102400132>
10. Inton-Campbell, J. M. Putting Peace Back Into the Peace Corps: Restoring International Volunteering for Development as a Peacebuilding Modality. Journal of Peacebuilding & Development. 2019 <https://doi.org/10.1177/1542316619876235>
11. Berry, John W. Cross-Cultural Psychology: Research and Applications. Cambridge: Cambridge University Press. 2011. 1-611. URL: [https://tsu.ge/data/file\\_db/faculty\\_psychology/Cross-Cultural%20Psychology.pdf](https://tsu.ge/data/file_db/faculty_psychology/Cross-Cultural%20Psychology.pdf)
12. Berry, J. W. Immigration, acculturation, and adaptation. Applied Psychology: An International Review. 1997. URL: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1464-0597.1997.tb01087.x/pdf>

#### Фільмографія:

A Towering Task: The Story of the Peace Corps /Режисер Alana DeJoseph. -In the Cause of Peace (2019). 1 год 47хв.

#### Анонімний блог:

Humans of New York. Instagram. URL: [https://www.instagram.com/p/CBgR\\_DgjqiQ/?igshid=1bet1fgptme8q](https://www.instagram.com/p/CBgR_DgjqiQ/?igshid=1bet1fgptme8q) (дата відвідання 19.06.20)

#### Джерело в електронному форматі:

1. People-to-People Diplomacy. The Oxford International Encyclopedia of Peace. Edited by Nigel J.

Young.2010.URL:<https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780195334685.001.0001/acref-9780195334685-e-564>

1. The Peace Corps: Overview and Issues Updated June 26.2019 URL:  
<https://fas.org/sgp/crs/misc/RS21168.pdf>

2. Peace Corps Annual Performance Plan FY 2020 - OSIRP Working Draft. URL:  
[https://files.peacecorps.gov/documents/open-government/FY\\_2020\\_Annual\\_Performance\\_Plan\\_and\\_FY\\_2018\\_Annual\\_Performance\\_Report.pdf](https://files.peacecorps.gov/documents/open-government/FY_2020_Annual_Performance_Plan_and_FY_2018_Annual_Performance_Report.pdf)

3. Life Skills Manual. Information Collection and Exchange Publication No. M0063//2001.URL:

[https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/library/M0063\\_lifeskillscomplete.pdf?\\_ga=2.104131077.428175789.1590932156-378577789.1590932156](https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/library/M0063_lifeskillscomplete.pdf?_ga=2.104131077.428175789.1590932156-378577789.1590932156)

4. The Impact of Peace Corps Service on Host Communities and Host Country Perceptions of Americans.Office of Strategic Information, Research and Planning. June2010.URL:[https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/impact\\_of\\_PC\\_service.pdf?\\_ga=2.108709255.428175789.1590932156-378577789.1590932156](https://files.peacecorps.gov/multimedia/pdf/opengov/impact_of_PC_service.pdf?_ga=2.108709255.428175789.1590932156-378577789.1590932156)

5. Е. А. Аргунова. РАБОТА МАКСА ВЕБЕРА «ПРОТЕСТАНТСКАЯ ЭТИКА И ДУХ КАПИТАЛИЗМА» В СВЕТЕ КРИТИКИ. ФАКУЛЬТЕТ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ КОММУНИКАЦИЙ. URL:

<https://elib.bsu.by/bitstream/123456789/150889/1/183-187.pdf>

7. Корпус Миру [электронне джерело] URL:  
<https://www.devex.com/organizations/peace-corps-20299>

8. URL <https://www.history.com/this-day-in-history/peace-corps-established>

9. Ukraine - Peace Corps. [электронне джерело] URL:  
[URL:https://www.peacecorps.gov/ukraine/](https://www.peacecorps.gov/ukraine/)

10. Barbara Tsatsoulis-Bonnekessen. Augellie, J., & Gibson-carpenter, J. Acculturation in International Development : The Peace Corps in Costa Rica Volume

1. - University of Kansas. May 1994

URL:<https://kuscholarworks.ku.edu/handle/1808/7814>

11. J. G. Draguns, Cross-cultural psychology in: An Outgoing Editor's Perspective. *Journal of Cross-Cultural Psychology*. 1990.pp. 6

[https://tsu.ge/data/file\\_db/faculty\\_psychology/Cross-Cultural%20Psychology.pdf](https://tsu.ge/data/file_db/faculty_psychology/Cross-Cultural%20Psychology.pdf)

12. Berry, J. W. (Ed.). *Culture and psychology. Mutual intercultural relations*. Cambridge University Press. 2017. <https://doi.org/10.1017/9781316875032>

URL:

<https://books.google.com.ua/books?id=0f8wnQAACAAJ&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false>

13. Rudmin, F., Wang, B., & de Castro, J. Acculturation research critiques and alternative research designs. In S. J. Schwartz & J. B. Unger (Eds.). *Oxford library of psychology. The Oxford handbook of acculturation and health*. Oxford University Press. 2017p. 75–95.

URL:[https://www.academia.edu/30694476/Acculturation\\_Research\\_Critiques\\_and\\_Alternative\\_Research\\_Designs](https://www.academia.edu/30694476/Acculturation_Research_Critiques_and_Alternative_Research_Designs)

14. Catherine Lynn Cotrupi .*Confronting the —Ugly American‖ Stereotype: A Study of the Acculturation of Peace Corps Volunteers .// Virginia Polytechnic Institute and State University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science In Sociology. May 2, 2011. URL: https://vtechworks.lib.vt.edu/bitstream/handle/10919/76788/etd-05232011-191348\_Cotrupi\_CL\_T\_2011.pdf?sequence=1*

15. Spering, M. “Current Issues in Cross-Cultural Psychology: Research Topics, Applications, and Perspectives,” no. December: 2001 1–78. file:///C:/Users/777/Downloads/Current\_issues\_in\_cross-cultural\_psychol.pdf

16. Joaquim P de Castro. /*Acculturation Research Critiques and Alternative Research Designs//Handbook of acculturation and health*. 58p Doi: DOI: 10.1093/oxfordhb/9780190215217.013.4 URL:

[https://www.academia.edu/30694476/Acculturation\\_Research\\_Critiques\\_and\\_Alternative\\_Research\\_Designs](https://www.academia.edu/30694476/Acculturation_Research_Critiques_and_Alternative_Research_Designs)<sup>90</sup>

17. Электронное джерело: Kendra Cherry. The Focus of Cross-Cultural Psychology. URL: <https://www.verywellmind.com/what-is-cross-cultural-psychology-2794903>

1. Татарко А.Н., Лебедева Н.М. Методы этнической и кросскультурной психологии. 2011. pp. 240

2. Н.Н. Беспамятных Гродненский государственный университет им. Янки Купалы, Беларусь МЕТОДОЛОГИЯ КРОСС?КУЛЬТУРНОГО АНАЛИЗА: БАЗОВЫЕ КОНЦЕПТЫ, НАПРАВЛЕНИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ ИССЛЕДОВАНИЙ. «Наука. Релігія. Суспільство» № 1'2008.11-19с. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/29107/02-Bespamiatnych.pdf>

3. Лопухова О.Г. Методология и методы кросскультурной психологии. Конспект лекций. О.Г. Лопухова; Каз. федер. ун-т. Казань. 2014. С. 86 [http://libweb.kpfu.ru/ebooks/20-IPO/20\\_219\\_k1-000598.pdf](http://libweb.kpfu.ru/ebooks/20-IPO/20_219_k1-000598.pdf)

4. Лебедева, Н. М. Этнопсихология : учебник и практикум для академического бакалавриата. Академический курс бакалавриата М.: Издательство Юрайт. 2014. С. 647. ISBN 978-5-9916-4167-8

5. Почебут Л. Г. Кросс-культурная и этническая психология. Санкт-Петербург: Питер, 2012. С. 334. <https://studme.org/155433/psihologiya/akkulturatsiya-3a>

6. Мацумото Д. Психология и культура. Санкт-Петербург: Питер, 2002. 314 с. URL: [file:///C:/Users/777/Downloads/\\_%D0%9C%D0%B0%D1%86%D1%83%D0%BC%D0%BE%D1%82%D0%BE%20%D0%94.,%20%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F%20%D0%B8%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0.pdf](file:///C:/Users/777/Downloads/_%D0%9C%D0%B0%D1%86%D1%83%D0%BC%D0%BE%D1%82%D0%BE%20%D0%94.,%20%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F%20%D0%B8%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0.pdf)

7. Самойленко Е.С., Харитонов А.Н. Культура и психика: зарубежные исследования в конце XX — начале XXI вв. 1. П. Исследования в психологии личности и социальной психологии. Психологические и психоаналитические

исследования. Ежегодник. Под ред. А.А. Демидова, Л.И. Сурата. М.: Московский институт психоанализа. 2017. С.448. ISBN 978–5–904677–38–1

8. Будаева Зоригма Аркадьевна. "Аккультурация как доминирующий теоретический маркер проявления процессов глобализации" Вестник Бурятского государственного университета. Педагогика. Филология. Философия, no. 6-2, 2014, pp. 91-95. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/akkulturatsiya-kak-dominiruyuschiy-teoreticheskiy-marker-proyavleniya-protsessov-globalizatsii> (дата обращения: 14.06.2020).

9. Трубина П.Л.. Стаття. "К вопросу о сельской культуре в структуре культуры повседневности" Аналитика культурологии, no. 3 (33), 2015, pp. 132-133.

10. Т.Л.Смолина. Симптомы культурного шока: обзор и классификация. Электронный журнал «Психологическая наука и образование». 2012, №3.1-10.С1.URL: [https://psyjournals.ru/files/55598/psyedu\\_ru\\_2012\\_3\\_Smolina.pdf](https://psyjournals.ru/files/55598/psyedu_ru_2012_3_Smolina.pdf)

11.